

OPINNÄYTETYÖ

Vapaaehtoistoiminnan kehittäminen skeittijärjestössä Motiivit vapaaehtoistyön tekemisen taustalla

Leo Mylläri

Yhteisöpedagogin koulutus (AMK)
(210 op)

Arvioitavaksi jättämisaika
(11/2023)

TIIVISTELMÄ

Humanistinen ammattikorkeakoulu
Yhteisöpedagogin koulutus, järjestö- ja nuorisotyö (AMK)

Tekijä: Leo Mylläri

Opinnäytetyön nimi: Vapaaehtoistoiminnan kehittäminen skeittijärjestössä - Motiivit vapaaehtoistyön tekemisen taustalla

Sivumäärä: 60 ja 8 liitesivua

Työn ohjaaja: Susanna Pitkänen

Työn tilaaja: Helride Collective ry

Vapaaehtoistoinnalla on korvaamaton merkitys yhteiskunnalle. Ilman vapaaehtoisten työpanosta järjestötyö nykyisessä mittakaavassaan ei olisi mahdollista. Tämän opinnäytetyön tavoitteena on kehittää tilaajan vapaaehtoistointaa. Työn tilaaja on helsinkiläinen Helride Collective ry, joka on rullalautailua ja rullalautakulttuuria edistävä paikallisyhdistys.

Opinnäytetyön tavoitteena on tuottaa tietoa tilaajan vapaaehtoistoiminnan kehittämistä varten kartoittamalla motivaatiota vapaaehtoistointaan sekä tekemällä ehdotuksia toiminnan kehittämiseen. Vapaaehtoistointa on olennainen tai keskeinen osa yhdistyksen toimintaa ja sen kehittäminen mahdollistaa vapaaehtoistoiminnan tuomien mahdollisuuksien sekä hyötyjen paremmin saamisen ja käyttämisen.

Opinnäytetyö on tapaustutkimus, jonka pääasiallinen aineiston keruumenetelmä on tutkimuskysely. Kyselyyn vastasi 120 henkilöä ja sen vastauksista nousee merkittävää tietoa liittyen vapaaehtoistyön tekemisen motivaatioon. Vastauksista huomataan, että vapaaehtoistyön tekeminen kiinnostaa ja, että sen tekemiseen motivoi mahdollisuus olla osana yhteisöä ja tapahtumaa.

Työssä esitellään tietopohjaa, joka rakentuu yhteisöllisyyden, motivaation, osallisuuden ja viestinnän ympärille. Työssä on tehty myös vertailua muihin vapaaehtoistointaa järjestäviin tahoihin ja työssä on hyödynnetty laajaa lähdemateriaalia.

Opinnäytetyön lopputuloksena syntyi konkreettisia kehitysideoita tilaajalle yleisesti toimintansa kehittämiseen sekä vapaaehtoisten saamiseen mukaan toimintaan ja sitouttamiseksi toimintaan ja sen kehittämiseen. Opinnäytetyö tuo myös näkyväksi vapaaehtoistoiminnan merkitystä ennen kaikkea skeittijärjestössä, mutta myös niin yksilö- kuin yhteiskunnallisella tasolla.

Asiasanat: Yhteisöllisyys, vapaaehtoistointa, motivaatio, osallisuus, viestintä, skeittaus

ABSTRACT

Humak University of Applied Sciences
Degree Programme in NGO and youth work, Bachelor's Degree

Author: Leo Mylläri

Title: Developing volunteering of a skateboarding NGO – Motives behind volunteer work

Number of Pages: 60 and 8 attachment pages

Supervisor: Susanna Pitkänen

Commissioned by: Helride Collective association

Volunteering has a significant impact on society. Without volunteering the field of NGO's would be significantly smaller.

This thesis is commissioned by called Helride Collective which is a skateboarding association from the city of Helsinki.

This thesis aims to develop the volunteering of Helride Collective. Volunteering is essential part of its activities. By producing information and ideas for development the thesis goals are met. With the produced information and development ideas the opportunities and benefits of volunteering are better achieved.

The thesis theoretical section explores communality, volunteering, motivation, participation and communication. It also included comparisons with other associations involved in volunteering. Overall the thesis is a case study which also included a survey as a main data collecting method. The survey was answered by a total of 120 persons and from it was gathered important data about motivation to do volunteer work which was then used for developing the volunteering of Helride Collective. There is a high motivation for doing volunteer work and the motivation for doing it is based on the possibility and opportunity to experience communality.

The end result is the highlights of the produced information and development ideas. They bring great means for bringing people to participate in volunteer work and ensuring their commitment. They also bring great means for developing Helride Collective's volunteering and volunteer work.

Keywords: Communality, motivation, volunteering, participation, communication, skateboarding

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1	JOHDANTO.....	6
2	TARVE, TAVOITE, TILAAJA JA TOIMINTAYMPÄRISTÖ.....	7
	2.1 Tarve ja tavoite	7
	2.2 Tilaaaja HELride Collective ry	7
	2.3 Toimintaympäristö.....	9
	2.4 Skeittiala ja sen tulevaisuuden näkymät	10
3	TIETOPERUSTA.....	12
	3.1 Skeittaus	12
	3.2 Vapaaehtoistoiminta	14
	3.3 Laadukkaan vapaaehtoistoiminnan elementit	16
	3.4 Perehdyttäminen ja kouluttaminen	19
	3.5 Motivaatio	20
	3.6 Yhteisöllisyys ja viestintä	20
	3.7 Vapaaehtoistojen vertailu.....	22
4	TUTKIMUSMENETELMÄT	25
	4.1 Tapaustutkimus menetelmänä	25
	4.2 Tutkimuskysely menetelmänä	26
5	TUTKIMUSKYSelyn RAKENNE, TAVOITTEET JA TULOKSIA	27
	5.1 Kyselyn rakenne ja sen tavoitteet	27
	5.2 Vastajien taustatiedot	30

5.3 Helriden toiminta osion tuloksia.....	31
5.4 Vapaaehtoistoiminta osion tuloksia	32
6 TULOKSET, JOHTOPÄÄTÖKSET JA KEHITTÄMISEHDOTUKSET .	39
6.1 Vapaaehtoistoinnasta vastaavan nimeäminen ja viestinnän kehittäminen.....	39
6.2 Sitoutuminen, motivaation lähteet ja motivoinnin keinot.....	40
6.3 Säännöllistä matalankynnyksen vapaaehtoistointaa	42
6.4 Vapaaehtoistoinnin toistuvuus.....	42
6.5 Skeittaajien kykyjen ja taitojen hyödyntäminen vapaaehtoistoinnassa	43
6.6 Aiempi kokemus vapaaehtoistyön tekemisestä	43
6.7 Millainen vapaaehtoistyö kiinnostaa	44
6.8 Yhteisöllisyyden merkitys motivaatioon	44
6.9 Vapaaehtoistyön kiinnostamattomuus	45
6.10 Kyselyn ”Helriden toiminta” osion tuloksien tarkastelua.....	45
6.11 Koonti keskeisistä kehittämis ehdotuksista.....	46
7 POHDINTA JA ARVIOINTI	48
7.1 Tekijän pohdintaa ja arviointia	48
7.2 Tilaaajan arvio.....	54
LÄHTEET	55

1 JOHDANTO

Vapaaehtoistoiminnoilla on korvaamaton merkitys yhteiskunnalle. Ilman vapaaehtoisten työpanosta järjestötyö nykyisessä mittakaavassaan ei olisi mahdollista. Työn tilaajana toimii Helride Collective ry, joka on rullalautailua ja rullalautakulttuuria edistävä paikallisyhdistys, joka toimii Helsingissä.

Opinnäytetyö on tapaustutkimus, jonka aineiston keruumenetelmä on tutkimuskysely, jonka tuloksien analysointiin käytettiin pääasiassa määrällisiä analyysimenetelmiä. Opinnäytetyön tavoitteena on tuottaa tietoa tilaajan vapaaehtoistoiminnan kehittämistä varten kartoittamalla motivaatiota vapaaehtoistoimintaan sekä tekemällä ehdotuksia toiminnan kehittämiseen. Vapaaehtoistoiminta on olennainen tai keskeinen osa yhdistyksen toimintaa ja sen kehittäminen mahdollistaa vapaaehtoistoiminnan tuomien mahdollisuuksien sekä hyötyjen paremman saamisen ja käyttämisen.

Tietopohja rakentuu vapaaehtoistyöhön, yhteisöllisyyteen, motivaatioon, viestintään sekä skeittaukseen. Vertailevaa tutkimusta tehtiin tilaajan kaltaisiin toimijoihin hyödyntäen muun muassa jo aiemmin opinnoissa tilaajalle tehtyä benchmarkkausta. Opinnäytetyössä pyrittiin löytämään toimeksiantajalle hyödyllisiä vinkkejä ja hyväksi havaittuja tapoja toiminnan toteuttamiseen ja kehittämiseen.

Työtä varten toteutetun kyselytutkimuksen tavoitteena oli saavuttaa tietoa vapaaehtoistyön tekemisen motivaatiosta. Motivaatiota selvitetään selvittämällä, kuinka houkuttelevana vapaaehtoistoiminta tilaajan järjestämänä nähdään ja, mitkä tekijät vaikuttavat houkuttelevuuteen. Työn tavoitteena oli kyselyn tuloksia ja tietopohjaa hyödyntäen löytää konkreettisia kehitysehdotuksia tilaajalle.

Luvussa kaksi esitellään työn tarve, tavoite, tilaaja ja toimintaympäristö. Luvussa kolme tuodaan esille tietoperustaa ja avataan keskeisiä käsitteitä. Luvussa neljä esitetään työn menetelmät. Luvussa viisi esitellään kyselytutkimuksen rakenne, toimenpiteet ja tuloksia. Luvussa kuusi esitetään tulokset, johtopäätökset ja kehittämisideat. Luvussa seitsemän esitetään työn pohdinta ja arviointi.

2 TARVE, TAVOITE, TILAAJA JA TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Työn alussa tuodaan esille työn tarve, tavoite, tilaaja ja sen tekemä työ sekä toimintamallit. Saman aikaisesti esitellään toimintaympäristöä ja skeittialaa. Työssä käytetään Helride Collective yhdistyksestä lyhennelmää Helride.

2.1 Tarve ja tavoite

Vapaaehtoistoiminnan kehittämisen tarve kumpuaa tilaajan tarpeesta kehittää toimintaansa. Helridellä on haasteita saada vapaaehtoisia mukaan toimintaansa ja onnistua sitouttamaan heitä toimintaansa, Helridellä jää vapaaehtoistoiminnan tuomat mahdollisuudet ja hyödyt osittain saamatta ja käyttämättä. Tarpeen tunnistamisessa auttaa opinnäytetyön tekijän kuuluminen Helriden hallitukseen. Tekijä esitti hallitukselle mahdollisuuden lähteä tutkimaan ja kehittämään yhdistyksen vapaaehtoistoimintaa opinnäytetyön avuin, jonka hallitus hyväksyi kokouksessaan.

Opinnäytetyön tavoitteeksi muodostui tuottaa tietoa vapaaehtoistoiminnan kehittämistä varten kartoittamalla motivaatiota vapaaehtoistoimintaan sekä tekemällä ehdotuksia toiminnan kehittämiseen. Tavoitteen saavuttamiseksi tuodaan esille tietoperustaa ja tehdään tutkimuskysely.

Tämä opinnäytetyö käsittelee ja valaisee aihetta tuomalla tietoperustaa ja sen avulla tehtyjä havaintoja ja kehitysehdotuksia vapaaehtoistyön ja sen motiivien ymmärtämiseen, sekä vapaaehtoistoiminnan järjestämiseen. Työssä tarkastellaan myös sitouttamiseen vaikuttavia tekijöitä, joita voidaan hyödyntää vapaaehtoistoiminnan kehittämisessä.

Lyhyesti sanottuna opinnäytetyön tavoitteena on kehittää toimeksiantajan vapaaehtoistoimintaa. Tavoitteena on tutkimuskyselyn avulla selvittää kuinka houkuttelevana ja vetovoimaisena vapaaehtoisuus ja vapaaehtoistyö skeittijärjestön parissa nähdään.

Työtä pystyvät hyödyntämään muutkin skeittijärjestöt ja toimijat, jotka järjestävät vapaaehtoistoimintaa.

2.2 Tilaaja HELride Collective ry

Helride Collective ry eli Helride on vuonna 2017 perustettu aatteellinen yhdistys. Helriden tarkoituksena on rullalautailuharrastuksen, -kulttuurin ja kilpailutoiminnan ylläpitäminen ja kehittäminen sekä rullalautailuharrastuksen leviämisen edistäminen Helsingissä. Yhdistys toimii

myös yhdenvertaisen ja tasa-arvoisen toiminnan ja mahdollisuuksien edistämiseksi lajin sisällä. (Helride Collective ry 2017.)

Tarkoituksensa toteuttamiseksi yhdistys järjestää jäsenilleen harjoittelupaikkoja, -mahdollisuuksia, opetusta, kilpailuja, juhlia sekä valistus- ja huvitilaisuuksia. Se laatii selvityksiä ja aloitteita, toteuttaa ja tukee tarkoitustaan tukevia hankkeita ja projekteja. (Helride Collective ry 2017.) Yhdistys järjestää myös erilaisia skeittikouluja ja skeittauksen opetuksia sekä järjestää jäsenilleen skeittauksen harrastusvuoroja talvisin. Yhdistyksen toiminta on laajaa ja ympärivuotista. Yhdistyksen rooli skeittauksen kehittämiseksi Helsingissä on merkittävä. (Helride Collective ry 2023a.)

Yhdistyksen toiminta on moninaista ja se keskittyy ohjatun toiminnan ympärille sekä erilaisten tapahtumien ja projektien tekemiseen. Skeittikoulutoimintaa järjestetään ympärivuotisesti ja skeittileiritoiminta keskittyy pitkälti kesälomakautteen. Yhdistyksen laajimmat projektit ja tapahtumat ovat Skeittikontti projekti sekä Helride tapahtuma. Skeittikontti projekti sai alkunsa vuonna 2017 hankkeena, jossa pitkäaikainen ja suurin tukija on ollut Helsingin kaupunki, jonka kanssa on jo aloitettu seuraavan vuoden Skeittikontti projektin yhteistyöneuvottelut. (Helride Collective ry 2023b.)

Yhdistyksen vuoden 2022 toimintakertomuksessa (Helride Collective ry 2023a) esitetään, toiminnan organisoitiin liittyviä haasteita. Toiminnan kasvaessa yhdistys kohtaa yhdistykselle tuttuja haasteita toiminnan organisoimisessa. Toiminnan kasvaessa organisaation pyörittämiseen tarvitaan lisää resursseja ja ilman riittäviä rahallisia sekä henkilöresursseja yhdistyksen toiminta on vaarassa heikentyä. Helride on liian iso pyöritettäväksi talkoovoimin tai osa-aikaisten työsuhteiden avuin. Yhdistyksen resurssit koostuvat pääosin julkisista avustuksista, yhteistyökumppaneilta saadusta rahoituksesta ja yhdistyksen toiminnasta saaduista tuloista sekä jäsentuloista.

Yhdistyksen toiminnan parissa työskentelee vuosittain yli 30 henkilöä ja jäseniä on yli 400, joista moni osallistuu yhdistystä koskeviin työpajoihin, tapahtumiin, keskusteluihin ja kyselyihin. Helride tavoittaa suuremman joukon harrastajia, kuin mitä yhdistyksellä on jäseniä. Vuonna 2022 se tavoitti yli 20 000 kävijää eri projektien ja tapahtumien kautta. (Helride Collective ry 2023a.) Yhdistyksessä toimii kokopäiväisenä työntekijänä puheenjohtaja, jonka päävastuualueita on toiminnan mahdollistaminen ja jatkuvuuden varmistaminen. Yhdistyksessä

toimii myös kolme osa-aikaista työntekijää sekä joukko tuntitöitä tekeviä henkilöitä. Yhdistyksen hallitus on vapaaehtoislähtöinen puheenjohtajaa lukuun ottamatta.

Helriden toiminta on laajaa ja moninaista sekä se tavoittaa toiminnallaan laajan joukon ihmisiä. Toiminta kasvaa ja se näkyy lisääntyneiden skeittitapahtumien ja skeittaukseen liittyvien hankkeiden kautta. Helsingissä on valtavasti lajin harrastajia, joiden etujen edistämiseksi Helride tekee työtä. Helride on edistänyt harrastusmahdollisuuksia, luonut parempia skeittipaikkoja ja tehnyt työtä, jotta skeittaajien ääni tulisi kuuluvaksi myös päättäjille. Yhdistyksen osaaminen myös kiinnostaa laajalti eri tahoja. (Helride Collective ry 2023a.)

Helride yhdistys vetää Redi kauppakeskuksen skeittihallia ja järjestää skeittihallivuoroja jäsenilleen Kontulan skeittihallilla viisi kertaa viikossa. Redin skeittihallilla järjestetään skeittivuoroja viisi kertaa viikossa ja temppupotkulautavuoroja kaksi kertaa viikossa. Skeittihallien harrastamisen vuorojen yhteenlaskettu kävijämäärä on yli 15 000 skeittihallikauden aikana, josta noin 13 500 harrastajista on skeittaajia ja 1 500 temppupotkulautailijaa. (Helride Collective ry 2023a, 3)

Helride yhdistys järjestää HELride nimistä tapahtumaa. Tapahtuma on nykyään Euroopan suurimpia skeittitapahtumia ja kansainvälisessä mittapuussa suuri tapahtuma. Vuoden 2022 tapahtumassa yleisömäärä oli 5 000 henkilöä ja sosiaalisessa mediassa tapahtuma tavoitti miljoonayleisön. Tapahtuma työllisti samana vuonna 15 helsinkiläistä henkilöä. (Helride Collective ry 2023a, 2, 5)

Yhdistyksen Skeittikontti projekti on nuorten olohuone ja skeittilauta- ja suojalainaamo. Skeittikontilta saa vettä ja sähköä sekä tarjoaa tukikohdan skeittileirien osallistujille. Skeittikontin eri projektit, ilmaiset skeittikoulut ja skeittileirit ovat suosittuja, jota voidaan mitata vaikuttavien osallistumislukujen avulla. Skeittikontilla on myös työllistävä vaikutus, jossa vuonna 2022 n. 10 nuorta sai kesätyöpaikan Skeittikontilta ja sen omista projekteista. Samana vuonna Skeittikontin skeittileiritoimintaan osallistui 96 henkilöä ja skeittikoulutoimintaan noin 1 000 henkilöä. (Helride Collective 2023a, 7)

2.3 Toimintaympäristö

Helsingissä järjestetään skeittitoimintaa sekä julkisella puolella että kolmannen sektorin kentällä. Helride yhdistyksen lisäksi Helsingissä toimii Tyttörullaliitto ry, Siblings Helsinki ry sekä julkisella puolella Helsingin kaupunki järjestää erilaista skeittitoimintaa ja vastaa suurimmasta

osasta Helsingin skeittipaikoista. Helsingin lähellä toimii myös Espoon rullalautailijat ry ja Vantaan rullalautailijat ry. Näistä kolmannen sektorin toimijoista Helride on toiminnan laajuudeltaan suurin toimija pääkaupunkiseudulla.

Yhdistystoimintaa on jo pitkään leimannut muutos. Hybridisaation eli yksityisen ja kolmannen sektorin toimintatapojen yhdistyminen on kasvussa. Järjestöjen rahoituspohja on muuttumassa suuntaan, jossa julkisen rahoittajan kasvu saa lisää jalan sijaa. Yksilöllistyminen on myös kasvussa yhteiskunnassa ja perinteisen järjestöjen tilalle on tullut paljon harrastuksiin, vapaa-aikaan ja ”pieniin intresseihin” liittyviä yhdistyksiä. Myös erilaisten lahjoitusten kautta voi saada toimintaansa tukea ja itselleen tärkeiden asioiden tukeminen on yleistynyt lahjoitusten kautta. Yhdistykset ja muut tahot kilpailevat yhä enemmissä määrin samojen ihmisten ajasta, rahasta ja työpanoksesta.

2.4 Skeittiala ja sen tulevaisuuden näkymät

Tässä työssä skeittialalla tarkoitetaan ennen kaikkea toimijoita, jotka tekevät muun muassa yleishyödyllistä hyvää liittyen skeittaukseen. Suomessa on useita kymmeniä skeittauksen yhdistyksiä, jotka pääsääntöisesti edustavat tiettyä kaupunkia tai tiettyjä alueita kaupungeissa (Suomen rullalautaliitto ry 2023c). Näiden toimijoiden tavoitteisiin usein kuuluu harrastamisen mahdollistaminen harrastuspaikat ja harrastamisen kehittäminen, joka voi tarkoittaa, että esim. pyritään tekemään harrastuspaikasta turvallinen tila erilaisille skeittilautailun harrastajille.

Skeittialan toimijalla tarkoitetaan toimijaa, joka tekee rullalautailuharrastuksen, -kulttuurin ja kilpatoiminnan ylläpitämistä ja kehittämistä. Se on myös taho, joka tekee työtä skeittauksen harrastamisen leviämisen eteen. Tällainen toimija voi myös tehdä työtä yhdenvertaisen ja tasa-arvoisen toiminnan ja mahdollisuuksien edistämiseksi lajin sisällä.

Skeittialan tulevaisuuden näkymät ovat melko hyvät. Tulevaisuudentiedonkeruutehtävän ja Suomen rullalautaliitto ry:n 2021 vuoden toimintakertomuksen perusteella harrastajia on tullut lisää ja mm. skeittauksen SM kisoihin on osallistunut entistä enemmän naisia ja nuoria. Vuonna 2021 YLE:llä näytetyt SM-kilpailut tavoittivat n. 100 000 ihmistä (Suomen rullalautaliitto 2022). Vuoden 2021 Tokion Olympialaisissa debytoi skeittaus, joka lisäsi lajin näkyvyyttä ja teki siitä tunnettavamman lajin kansallisesti ja kansainvälisesti (Suomen rullalautaliitto 2022).

Tämän aiemmin mainitun laajan näkyvyyden ja Covid-19 sulkiessa muita harrastuspaikkoja seurauksena tuli uusia ja uudelleen aloittavia harrastajia. Skeittauksen kasvu, hyväksyntä ja yhteiskunnallisen asema otti askeleen eteenpäin. (Suomen rullalautaliitto 2022.)

Uusien harrastajien ja lajin tunnettavuuden sekä arvostuksen lisääntyminen ei välttämättä kuitenkaan takaa, että skeittiala kehittyisi suurin harppauksin eteenpäin, ainakaan kaikilta osa-alueilta. Opinnäytetyön tekijän aiemmin opinnoissa tehdyn tulevaisuudentiedonkeruutehtävästä (Mylläri 2022) ja sitä varten tehtyjen haastatteluiden kautta saadun tiedon mukaan paikallisiin skeittiyhdistyksiin on vaikea saada ihmisiä mukaan ja pysymään toiminnassa mukana. Tekijän ymmärryksen mukaan valtaosa Suomen skeittiyhdistyksistä toimii pääosin vapaaehtoisvoimin. Tehtävän tietojen mukaan skeittiyhdistysten aktiivisten jäsenten lopettaessa toimintaan osallistumisen tilalle ei tule korvaavia henkilöitä tekemään samaa työtä, jolloin yhdistyksen toiminnan kehittäminen hidastuu tai pysähtyy kokonaan.

3 TIETOPERUSTA

3.1 Skeittaus

Suomen Rullalautaliitto kuvaa rullalautailun eli skeittauksen perusideaksi tehdä skeittilaudalla erilaisia temppuja. Tarkempi määrittely nähdään haastavaksi, sillä skeittausta voi tehdä monin eri tavoin ja monissa eri ympäristöissä. Lajin ominaispiirteisiin kuuluu säännöttömyys ja valinnanvapaus liikkua ja harrastaa halutulla tavalla, jotka voivat selittää lajin suurta suosiota. (Suomen Rullalautaliitto 2023.)

Laji keksittiin Yhdysvaltain Kaliforniassa 1970-luvulla lähinnä lainelautailun eli surffauksen korvikkeeksi. Mahdollistaakseen harrastaa lajiaan myös tuulettomina päivinä harrastajat keksivät laittaa rullat lautojen alle. Varsinaisen läpimurron laji teki vuoden 1975 alkupuolella, jolloin myös aloitettiin erityisten skeittiparkkien rakentaminen harrastajille. (Suomen Rullalautaliitto 2023a.)

Skeittauksen aktiiviharrastajia oli Yhdysvalloissa jo 1960-luvulta lähtien, mutta lajin läpimurto tapahtui vasta 1975 vuoden alusta, jolloin myös alkoi erityisten skeittiparkkien rakentaminen harrastajille. (Suomen Rullalautaliitto 2023a.)

Suomessa skeittausta on harrastettu pitkään, lähes samoista ajoista lähtien, kuin Yhdysvalloissa, mutta laji teki todellisen läpimurtonsa vasta 1980-luvun loppupuolella. Lajin alun kehitykselle teki haittaa uskomus lajin olevan lähinnä marginaaliryhmän häiriköintiä, eikä lajin harrastajat saaneet ääntään kuuluviin yhteiskunnassa mm. nuoren ikänsä takia. Tänä päivänä skeittaaminen on nuorten keskuudessa yksi suosituimmista harrastuksista ja vuonna 2020 skeittauksesta tuli virallinen Olympialaji ja sitä myöten vakavasti otettavaa kilpaurheilua. (Suomen Rullalautaliitto 2023a.)

Skeittaus on myös vahvasti elämäntapalaji, joka sitoo erityisesti skeittiparkeilla eri ikäisiä skeittaajia yhteen. Lajina se on vahvasti miehinen, jossa aikaisempina vuosina naiset ja sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöt ovat jääneet taustalle vähäisen harrastajakunnan vuoksi. (Suomen Rullalautaliitto 2023b.)

Skeittaamisesta on monenlaista hyötyä. Se on hauskaa, luovaa ja omaehtoista liikuntaa, johon liittyy rikas ja moninainen kulttuuri sekä yhteisöllisyys. Poikkeuksellista lajista tekee kaiken

ikäisten, tasoisten ja sukupuolisten voivan harrastaa samaan aikaan ja samassa paikassa. Harrastuspaikat tarjoavat yhdessä paikallisten harrastusyhteisöjen kanssa alustan sosiaaliselle kestävyydelle ja tarjoavat mahdollisuuksia nuorten ja aikuisten liikunnalle ja hyvinvoinnille, osallistamiselle ja vaikuttamiselle. (Suomen Rullalautaliitto 2023a.)

Etelä-Kalifornian yliopiston Pullias Center for Higher Education tutkimuskeskuksen tekemän tutkimuksen *Beyond the Board: Skateboarding, Schools, and Society* raportti (Corwin et al 2020) esittää, että skeittauksen kautta skeittaajat oppivat kommunikoimaan ja rakentamaan suhteita eri taustoista tulevien ihmisten kanssa. Skeittauksen kautta opitut taidot voisivat olla paremmin ymmärretty kouluttajien ja kasvattajien sekä yhteisöjen johtavien hahmojen kesken samoin tavoin, kuin ihmiset ymmärtävät perinteisten urheilulajien arvot. (Corwin 2020.)

Edellä mainitun tutkimuksen avaintulokset koostuvat neljästä eri ilmiöstä. Ensiksi esitetään, että skeittauksella on mahdollisuus vaikuttaa mielenterveyteen ja yhteisöön positiivisesti. Suurin osa kyselyyn vastanneista skeittaajista skeittaavat hauskan pidon tai stressin lievittämiseksi. Löytö on merkittävä, kun tarkastellaan nuorten itsemurhatilastoja ja masennuksen yleisyyttä. Yhdysvaltalaisista nuorista noin 70 prosenttia lopettaa organisoitujen urheilulajien harrastamisen 13-vuotiaina, koska se ei ole enää hauskaa. Organisoiduista urheilulajeista pois siirtyminen nuoren kehittymisen kannalta on huolestuttavaa. Toisaalta saman aikaisesti korostuu skeittauksen merkitys, kun huomioidaan sen tuomat mahdollisuudet nuorille pysyä aktiivisina ja löytää yhteisöllisyyttä. (Corwin 2020, 11–27.)

Toiseksi esitetään, kuinka skeittaus ja skeittipuistot mahdollistavat ja lisäävät vuorovaikutusta ja yhteisöllisyyttä. Skeittaajat nostivat esille samanlaisten intohimojen jakamisen arvon. Nämä kohtaamiset helpottavat usein kulttuurienvälistä kommunikaatiota ja tarjoavat skeittaajille mahdollisuuden olla vuorovaikutuksessa eri etnistä taustaa, sukupuolta ja ikää olevien skeittaajien kanssa ja lisätä ymmärrystä heistä. (Corwin 2020, 11–27.)

Kolmanneksi esitetään, että skeittauksen kautta opitaan elämän eri osa-alueiden taitoja ja se kannustaa resilienssiin. Skeittauksen luonne ohjaa skeittaajia itsenäiseen oppimiseen ja kehittämään omia strategioitaan onnistuakseen. Skeittaajat tekevät usein tempun satoja kertoja pitkien ajanjaksojen aikana, ennen kuin saavuttavat tietynlaisen kehittymisen tai saavat palkkion ponnisteluistaan. Tutkimuksessa mukana olevat skeittaajat kertoivat soveltavansa näitä resilienssin oppitunteja elämäänsä rullalautailun ulkopuolella. (Corwin 2020, 11–27.)

Neljänneksi kuvataan sukupuolen ja **rodun** merkityksellisyyttä. Tutkimus osoitti värillisten skeittaajien tunteneen olevansa skeittiyhteisössä turvassa arvostelun kohteena olemisesta, toisin kuin muissa ei skeittaukseen liittyvissä konteksteissa. Naisskeittaajat kertoivat uskovansa olevansa arvostelun kohteina sukupuolensa perusteella sekä skeittauksessa kuin sen ulkopuolella. (Corwin 2020, 11–27.)

Beyond the Board kyselyssä pyydettiin valitsemaan kymmenen kysymyksen listasta mitä 2000-luvun taitoja he uskovat osaavansa. Korkea prosenttimäärä vastaajista valitsi taidon pysyä haasteen parissa työskennellen, tehdä töitä tai yhteistyötä ystävien kanssa ja kyvyn osata ajatella laatikon ulkopuolella. Myös vaikeiden ongelmien ratkaiseminen, ideoiden jakaminen eri taustoista tulevien ihmisten kanssa ja vastuunottaminen valittiin suurissa määrin. Johtamisen roolin ottaminen oli vähiten valittu vaihtoehto, joka kyselyn mukaan ei ole yllättävä löytö skeittikulttuurin historian DIY (tee se itse), anti-autoritääriinen ja kollektiivisuuden asenteet huomioiden. Toisaalta tuloksia tarkasteltaessa voidaan pohtia lisää, kuinka kyselyyn vastanneiden skeittaajien ilmoittamat ominaisuudet korreloivat johtamisen kykyjen kanssa. (Corwin 2020, 11–27.)

Voidaan siis todeta skeittauksen oleva harrastus, liikunnanmuoto, kilpaurheilulaji ja elämäntapa, jossa yhteisöllisyys ja omaehtoisuus korostuu.

3.2 Vapaaehtoistoiminta

Tässä luvussa avataan vapaaehtoistoiminta käsitettä ja esitetään vapaaehtoistoiminnan merkityksellisyyttä eri näkökulmista. Vapaaehtoistoiminta käsite on moniselitteinen ja sen selittämistä hankaloittaa kontekstiriippuvaisuus. Käsitys vapaaehtoistoiminnasta on muovaantunut ja tarkentunut nykyisiin muotoihinsa ajan saatossa. Vapaaehtoistoiminta käsitteen selittämistä hankaloittaa sen erilaiset perinteet ja määritelmät eri maissa. Kaiken vapaaehtoistoiminnan yhdistää kuitenkin ajatus siitä, että se on kaikille avointa toimintaa, joka hyödyttää kolmatta osapuolta läheisten ja ystäväpiirin ulkopuolella. Vapaaehtoistoiminta voidaan määritellä esimerkiksi sellaisena toimintana, joka on yleishyödyllistä tai lisäarvoa tuovaa yksittäiselle ihmiselle, ympäristölle tai yhteisölle. (Laimio & Välimäki 2011, 9; Valtiovarainministeriö 2015, 14; Willberg 2015, 8.)

Vapaaehtoistoiminta määritellään kaikille avoimeksi toiminnaksi, jota tehdään palkatta omasta vapaasta tahdosta hyödyntämään toista ihmistä tai yhteisöä. Vapaaehtoistoiminta nähdään keino-
na vaikuttaa ja osallistua, lisätä hyvinvointia ja yhteenkuuluvuutta sekä tukea kansalaisvai-
kuttamista ja demokratian toteutumista. (Laimio 2011.)

Helsingin yliopiston Ruralia-instituutin Vapaaehtoistyön kansantaloudelliset vaikutukset tutki-
muksen (Laimio 2011, 19) mukaan vapaaehtoistyön arvo nousee kuusinkertaiseksi siihen sijoi-
tettuun summaan verrattuna. Vapaaehtoistyö on suosittua ja sen tekemisestä koetaan erilaisia
hyötyjä. Opintokeskus Sivis artikkelista (Fields 2019, 0), jossa tarkasteltiin vuoden 2018 Va-
paaehtoistoiminta Suomessa tutkimuskyselyä, selviää keskimäärin 1,5 miljoonan suomalaisen
tekevän vapaaehtoistyötä vähintään kerran kuukaudessa. Kyselyn aineiston perusteella suuri
osa vastaajista on kokenut saaneensa vapaaehtoistoiminnasta useita tärkeitä taitoja ja kokenut
ne hyödyllisiksi myös vapaaehtoistoiminnan ulkopuolella, kuten työelämässä ja opinnoissa.

Vapaaehtoistyötä tehdään eniten liikunnan ja urheilun sekä lasten ja nuorten parissa (Rahkonen
2018, 3). Nuorten, eli 15–29-vuotiaiden, vapaaehtoistehtävät ovat hyvin samanlaiset, kun ver-
rataan koko vastaajaryhmään, ainoastaan suoraa auttamistyötä tehdään nuorten keskuudessa
muita ikäryhmiä vähemmän (Fields 2019, 5).

Vapaaehtoistoiminta luo välitöntä merkitystä niin vapaaehtoiselle, vapaaehtoisten tarjoamien
palvelujen vastaanottajille, kuin toimintaa organisoiville yhteisöille ja palvelujärjestelmälle.
Välillisesti se vaikuttaa toimijoiden lähiverkostoihin, myös toiminnan yhteiskunnalliset vaiku-
tukset ovat merkittäviä. (Laimio 2011, 19.) Vapaaehtoisia motivoi usein sisäiset motivaatiot,
joissa tyytyväisyys tulee itse tekemisestä ja sen tuottamasta ilosta. Nämä sisäiset motivaati-
otekijät liittyvät itsensä toteuttamiseen ja kehittämiseen sekä pätemisen tarpeisiin. (mt., 22.)
Vapaaehtoisen palveluja vastaanottavat taas saavat usein konkreettista apua heidän arkeensa
sekä vaihtelua ja uusia mahdollisuuksia arjessa selviytymiseen. Joskus tämä vapaaehtoisten tar-
joamat palvelut voivat olla myös ainoa tarjolla oleva palvelu. (mt., 19.) Vapaaehtoistoiminnan
merkitykset taustaorganisaatioille ja palvelujärjestelmälle nähdään nykyään tuovat positiivisia
vaikutuksia niihin. Tällaisina vaikutuksina pidetään toiminnan määrällistä lisääntymistä ja laa-
dun paranemista, asiakastyytyväisyyden paranemista, vaihtelun ja uusien virikkeiden saamista
arjen toimintaan sekä yhteisöllisyyden vahvistumista. (mt., 22.) Vapaaehtoistoiminnan yhteis-
kunnalliset merkitykset näkyvät viiveellä, mutta ne ovat silti merkittäviä. Vapaaehtoistoiminta

on osa aktiivista kansalaisuutta, se lisää tasa-arvoa ja solidaarisuutta, edesauttaa yhteiskunnallisten erojen kaventumista, luo toiminnan paikkoja kansalaisille ja tekee yhteisöllisyyttä näkyväksi. (mt., 22.)

Helride kaipaa lisää tekijöitä toimintaansa, niin vapaaehtoistoimintaan, kuin korvauksen tai palkan alaiseen toimintaan. Vapaaehtoistoiminta onkin hyvä väylä päästä mukaan myös palkalliseen toimintaan. Työntekijöiden ja vapaaehtoisten mukaan saaminen yhdistyksen toimintaan ja heidän sitouttamisensa keinot sekä sopivien vapaaehtoistehtävien löytymiset ovat kaivattuja asioita.

Vapaaehtoistyössä sitoutumisella tarkoitetaan vapaaehtoisen halua pysyä toiminnassa mukana, halua vastuunkantoon, osallistua ja olla motivoitunut. Sitoutumisessa voidaan puhua sitoutumisesta toimintaan tai sitoutumisesta tehtävänkuvaaan. Toiminnan jatkuvuuden kannalta sitoutumisen merkitys korostuu pitkään toiminnassa mukana olleiden osalta tärkeästä hiljaisen tiedon välittämisestä. Yhdistyksen ydintoiminta voi vaarantua sitoutumisen puutteesta. Järjestöjen tavoitteena usein onkin vapaaehtoisten jatkuva ja pitkäaikainen toimiminen. Vapaaehtoistyötä tehdään erilaisissa tehtävissä ja rooleissa ja vähitellen toiminnan kautta vapaaehtoiset hankkivat tarpeellisia taitoja ja tietoja. Vapaaehtoistyön muodostama yhteisö on monille vapaaehtoisille voimakkaasti sitouttava. Lisäksi osallisuuden kautta vapaaehtoinen sitoutuu intuitiivisesti toimintaan. (Kuuluvainen 2015, 49–50.)

3.3 Laadukkaan vapaaehtoistoiminnan elementit

Vapaaehtoistoiminnan onnistumiseen vaikuttaa kestävä tukirakenne ja hyvä suunnitelma. Vapaaehtoistoiminta kehittyy (Laimio & Välimäki 2011) kirjassa esitetään laadukkaasti järjestetyn vapaaehtoistoiminnan elementit, jotka voivat toimia tällaisen suunnittelun välineenä. Näitä elementtejä esitetään kirjassa kymmenen, jotka esitetään tässä alaluvussa.

Ensimmäinen elementti on vapaaehtoistoiminnan järjestäjän motiivi ja sitoutuminen, joiden järjestäjän on tärkeää selvittää, miksi vapaaehtoisia halutaan yhteisön toimintaan mukaan. Koko organisaation on tärkeää olla sitoutunut vapaaehtoistoimintaan, kuten myös tehtävistä ja työnjaoista sopiminen on tärkeää. Organisaation ollessa hyvin valmisteltu vapaaehtoistoimintaan on vapaaehtoisen helppo tulla siihen mukaan ja kiinnittyä toimintaan. (Laimio & Välimäki 2011, 26.)

Toinen elementti on resurssit, jotka järjestäjällä on laadukasta toimintaa järjestäessään tiedettävä: onko riittävästi rahaa, henkilöstöä ja osaamista toiminnan organisoimiseksi. Laadukas vapaaehtoistoiminta syntyy muustakin, kuin pelkästä auttamisen halusta ja innostuksesta. Vapaaehtoistoiminnan ilmaisesta lähtökohdastaan huolimatta toimintarakenteen ylläpitämisen edellytyksenä on ammatillinen työpanos ja rahallisen resurssin suuntaaminen toimintaan. Rahoitusmahdollisuuksien rajallisuus ja rahoituksen saamisen kova kilpailu on tärkeää huomioida toiminnassa. Puute rahallisista resursseista ei kuitenkaan tulisi olla este toiminnan kehittämiseksi. Erityisesti pienille toimijoille on tärkeää toiminnan mahdollistamiseksi tehdä yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa. (Laimio & Välimäki 2011, 27–28.)

Kolmas elementti on tarjottavien tehtävien kuvaus, joka liittyy myös toiminnan järjestäjän lähestyttävyyteen. Tutkimusten mukaan vapaaehtoistoimintaan osallistuu joka kolmas suomalainen ja toinen kolmannes olisi valmis tekemään vapaaehtoistyötä, jos hänelle löytyisi sopiva tehtävä tai häntä kysyttäisiin toimintaan mukaan. Työtehtävien rajausta ja niiden selkeä kuvaus luo vapaaehtoiselle selkeän kuvan vapaaehtoiseen kohdistuviin odotuksiin ja siihen, mitä vapaaehtoinen voi odottaa taustaorganisaatiolta, ja tekevät organisaatiosta siten helposti lähestyttävämmän. (Laimio & Välimäki 2011, 28.)

Neljäntenä elementtinä esitetään vapaaehtoistoiminnan peruskoulutus, jota suunniteltaessa on tärkeää pohtia mitä peruskoulutus sisältää, kenelle se järjestetään sekä kuka koulutuksen järjestää. Sen tarkoituksena on avata toiminnan merkityksiä ja vahvistaa vapaaehtoisten motivaatiota. Pyrkimyksenä on myös poistaa myyttejä vapaaehtoistoimintaan liittyen ja tarjota vapaaehtoiselle mahdollisuus oman vapaaehtoisuuden pohtimiseen, millainen vapaaehtoinen hän voisi olla, mitä hän haluaa tehdä ja mitkä ovat hänelle sopivia tehtäviä. Peruskoulutusta voidaan pitää eräänlaisena johdatuksena vapaaehtoistoimintaan. (Laimio & Välimäki 2011, 31.)

Viides elementti on tehtäviin liittyvä koulutus, jolla on merkitystä tehtävän suorittamisen onnistumiseen ja vapaaehtoisten motivaation lisäämiseen. Uuden oppiminen on keskeinen vapaaehtoistoiminnan osallistumisen motiiveista ja koulutus usein koetaan palkitsevana. Pienten vapaaehtoistoimijoiden on järkevää hakeutua yhteistyöhön muiden toimijoiden kanssa sekä hyödyntää verkosta löytyviä malleja erilaisten koulutusten järjestämiseen. (Laimio & Välimäki 2011, 33.)

Kuudes elementti on perehdyttäminen, joka on laadukkaasti tehtynä parantaa sitoutumista, rohkaisee vapaaehtoisia ja toimii uuteen tehtävään liittyvän epävarmuuden poistavana tekijänä.

Perehdytyksen sisältö on mietittävä etukäteen ja sen tekemiseen on varattava riittävästi aikaa sekä sitä varten on tärkeää nimetä vastuuhenkilö, josta myös yhteisö on tietoinen. Kansalaisareena yhdistykseltä löytyy verkkosivuiltaan työkaluja vapaaehtoisten perehdytykseen. (Laimio & Välimäki 2011, 33.)

Seitsemäntenä elementtinä esitetään vapaaehtoisten ohjaus ja tuki. On tärkeää järjestää vapaaehtoisille mahdollisuuksia ohjatusti purkaa tunteita ja kokemuksia, joita toiminta on tuonut mukanaan, jotta vapaaehtoisen kynnys ottaa toiminnan järjestäjään yhteys tapahtuisi matalalla kynnyksellä. Kynnys ottaa järjestäjään yhteys on suuri, jos vastuu ohjauksen saamisesta on vapaaehtoisella. (Laimio & Välimäki 2011, 36.)

Kahdeksas elementti on vapaaehtoisten työnohjaus, joka määritellään järjestelmällisenä, tavoitteellisenä ja säännöllisesti toistuvana toimintana. Sen päämääränä on mahdollistaa ohjattavan työssä selviytyminen, ammatillinen kasvu ja työn kehittäminen. Järjestämällä työnohjausta voidaan myös edistää vapaaehtoisen identiteetin kehittymisen varmistamista. Työnohjauksella on vapaaehtoisen motivaatioon tekevä vaikutus, sillä pyritäänkin tukemaan vapaaehtoisen motivaatiota jatkaa tehtävässään. Vapaaehtoisten työnohjaus on monella tavalla merkityksellinen, se auttaa näkemään vapaaehtoisen itsensä osana isompaa kokonaisuutta. Se auttaa myös ymmärtämään oman toimintansa merkityksen tässä kokonaisuudessa. Työnohjaus on merkittävä keino, kun tavoitteena on varmistaa vapaaehtoistoiminnan tulevaisuus. (Laimio & Välimäki 2011, 37, 39.)

Yhdeksäntenä elementtinä esitetään vapaaehtoisen huomioiminen, joka liittyy vapaaehtoisen motivoimiseen. Erilaiset vapaaehtoisille järjestetyt tapahtumat tai muut pienet huomionosoituksen ovat tyypillisiä, mutta palkitsevina koetaan myös, kun vapaaehtoinen otetaan suunniteluun ja työyhteisöön mukaan. Vapaaehtoisen motivaatioperustasta on tärkeää olla tietoinen vapaaehtoisia huomioidessa ja palkitessa. (Laimio & Välimäki 2011, 44.)

Kymmenes ja viimeinen elementti on seuranta ja arviointi. Ne ovat osa laadukasta toimintaa ja sen varmistamiseksi on tärkeää pohtia mitä asioita seurataan ja arvioidaan. Seurannan ja arvioinnin määrään tai laatuun vaikuttaa se, kuinka tavoitteellista toiminta on. Arvioinnin ydintarkoitus on toiminnan kehittäminen. (Laimio & Välimäki 2011, 45.)

3.4 Perehdyttäminen ja kouluttaminen

Opintokeskus Sivis Analyysi Vapaaehtoistyö Suomessa 2018 -kyselyn tuloksista oppimisen näkökulmasta (Fields 2019) raportti tarkastelee vapaaehtoisten toiminnassaan kokemaa oppimista Vapaaehtoistyö Suomessa kyselytutkimuksen aineiston perusteella. Artikkelissa esitetään, että oppiminen ja tehtävät, joissa uusia taitoja koetaan saavutettavan eniten kasaantuvat jo valmiiksi koulutetuille ja korkeammassa sosio-ekonomisessa asemassa oleville. Sen tulosten tarkastelu saa pohtimaan, miten vapaaehtoistoimintaa organisoivat onnistuisivat entistä paremmin tavoittamaan monenlaisia ihmisiä vapaaehtoistoimijoiksi, tarjoamaan heille sisällöllisesti mieluisia tehtäviä ja tukemaan toimijoita heidän osaamisensa tunnistamisessa ja kehittämisessä. (Fields 2019, 0–1.)

Jotta vapaaehtoistoiminta tavoittaisi laajemmin henkilöitä eri koulutus- ja työkokemustaustoilla olisi toimintaa järjestävän tärkeää pohtia, miten järjestöjen vapaaehtoistoiminnan mahdollisuuksista viestitetään erilaisille ryhmille houkuttelevasti niiden ymmärtämällä kielellä, ja miten järjestössä mahdollistetaan osaamisen kehittyminen niin, että henkilön ei tarvitse olla heti valmis tehtävään. Laadukas koulutus ja osaava vapaaehtoisten ohjaus tukevat oppimista vapaaehtoistehtävissä. (Fields 2019, 1.)

Raportin suurimmaksi syyksi olla tekemättä vapaaehtoistyötä mainittiin se, että vastaajaa ei kukaan ole kysynyt mukaan ja vastaajien aikapula (Fields 2019, 9). Raportin tulosten pohdintaa kohdassa esitetään, että kilpailu ihmisten ajasta on nykyään kovaa, mutta järjestöillä ja muilla vapaaehtoistoimintaa järjestävillä organisaatiolla on vielä hyviä mahdollisuuksia rekrytoida uusia ihmisiä mukaan toiminnan pariin (mt., 9).

Artikkelin tulokset osoittavat pitkäjänteisen vapaaehtoistoiminnan tuottavan parhaat tulokset vapaaehtoisten osaamisen kehittymisen kannalta. Vapaaehtoisen itse havaitsema osaamisen kasvaminen lisää myös vapaaehtoisen sitoutumista järjestön toimintaan. Myös lyhytkestoinen toiminta tarvitsee oppimista ja osaamista tukevia rakenteita. (Fields 2019, 0.)

Toiminnassa opitaan erityisen paljon pehmeitä eli siirrettäviä taitoja, kuten ryhmässä toimimista. Elinikäisen oppimisen ideaali toimii sitä paremmin, mitä useammalla tasolla järjestö kiinnittää huomiota oppimisiin. Oppimisen tukemisen keinoja on esimerkiksi koulutukset, toimintojen ohjaus ja ymmärrettävä viestintä. (Fields 2019.)

3.5 Motivaatio

Motivaatio ja motivointi on oleellisia, kun puhutaan sitoutumisesta. Tässä luvussa tarkastellaan mikä motivoi työn tekijää ja miten heitä motivoidaan. Vapaaehtoisen työn on oltava houkuttelevaa tekijöilleen, jotta heidät voidaan sitouttaa toimintaan, liian vaativa työympäristö voi karkottaa tekijän pois (Lewis 2005, 262).

Kansalaisjärjestötoiminnan ytimessä kirjassa (Pessi ja Oravasaari 2010, 176) esitetään kannustavan ohjauksen malli, joka koostuu kuudesta kulmakivestä, jotka tulee osoittaa vapaaehtoiselle toiminnan arjessa. Ensimmäisen kulmakiven mukaan tulee osoittaa, että hänen ideoistaan, intresseistään ja jaksamisesta ollaan kiinnostuneita. Toisen kulmakiven mukaan hänet tulee kohdata aidosti, antaa aikaa ja olla läsnä. Kolmannessa esitetään, että hänen toimintaansa tulisi arvostaa ja kiittää häntä sanoin ja teoin. Neljännessä esitetään, että tulisi osoittaa, että hänen erityistä panostaan tarvitaan ja pidetään tärkeänä sekä osoittaa se hänelle teoin. Viidennessä esitetään, että hänen muutostarpeitaan tulisi kuunnella ja tulisi pohtia, miten toiminnan on mahdollista elää mukana vapaaehtoisen muuttuvissa elämäntilanteissa. Kuudennen kulmakiven mukaan tulisi mahdollistaa, että hänet koetaan osaksi yhteisöä ja, että vapaaehtoisen mahdollisen toiminnasta pois jättäytymisen jälkeenkin hänen jaksamisestaan ja voinnista kysyttäisiin.

Positiivisella palautteella on vaikutuksia ihmisen mielialaan ja toimintaan. Positiivista palautetta saadessa ihmisen mieliala kohenee, terveys paranee ja kognitiivinen kapasiteetti laajenee sekä sitoutuneisuus lisääntyy (Pessi 2010). Vapaaehtoistyön ohjauksessa on kuitenkin tärkeää huomioida, että vapaaehtoisen sitoutuminen rakentuu ja muuttuu jatkuvasti (mt., 177), jolloin sitouttamisen onnistumista on tärkeää seurata.

Kansalaisareena ry on vapaaehtoistoiminnan yhteiskunnallinen vaikuttaja, joka toimii Suomen vapaaehtoistoimijoiden edunvalvojana ja, jonka missiona on rakentaa vapaaehtoistoiminnan tulevaisuutta. Kansalaisareena on julkaissut sivuillaan <https://kansalaisareena.fi/> erilaisia oppaita vapaaehtoistoiminnan järjestämiseen ja vapaaehtoistyön tekemiseen liittyen, joita myös Helride voi hyödyntää.

3.6 Yhteisöllisyys ja viestintä

Hyväksyvä toimintaympäristö ja yhteisö ovat olennaisia osia luottamuksen rakentamisessa. Luottamuksen täyteisessä toiminnassa ihmiset voivat olla mukana rehellisesti omana itsenään, pystyvät ilmaisemaan tarpeitaan ja ajatuksiaan kokematta niitä naurettavina tai häpeällisinä ja

asioiden tekemisestä on helppo sopia. Organisaatiokulttuuri, jossa on vahva ja selkeä tiedottaminen auttavat myös luottamuksen rakentumisessa. Kaikkien ymmärtäessä pelisäännöt ja heihin kohdistuvat odotukset on helpompi tehdä yhdessä. (Kuuluvainen 2015, 62–63.)

Laadukkaan yhteisöllisyyden tunnusomaisia piirteitä ovat avoimuus ja dialogisuus ympäristön kanssa. On tärkeää, että kaikki yhteisön jäsenet voivat osallistua yhteisön toimintaan mahdollisuuksiensa mukaan. Lisäksi johtajuuden ja vallankäytön on oltava läpinäkyvää ja toteutettu yhteisin sopimuksen, näin varmistetaan oikeudenmukainen toiminta ja mahdollistetaan positiivinen sitoutuminen. Hyvässä yhteisössä tunnustetaan myös erilaisuuden tuomat mahdollisuudet. On myös tärkeää, että yhteisössä on yhteisesti sovitut toimintatavat, jotka ohjaavat sen toimintaa. Luottamus on tärkeää toimivan yhteisöllisyyden kannalta ja hyvä luottamuksen taso voi olla yhteisöä kantava voima. (Raina 2022, 32.)

Ryhmädynamiikkaa on vielä tuettava yhteisön positiivisen kehittymisen tukemiseksi. Ohjauksesta ei voi puhua mainitsematta johtamista, joka on parhaimmillaan jaettava, jolloin kokonaisuuden vastuuta on kantamassa mahdollisimman moni. Laadukas yhteisöllisyys ei todennäköisesti toteudu ilman tietoista ja tavoitteellista työtä sen eteen. On myös hyvä tunnistaa ryhmien muodostumisen eri vaiheet ja hyödyntää esimerkiksi alkavan yhteisön ”kuherruskautta” yhteisön rakenteita luodessa. (Raina 2022, 32–33.)

Viestintä voi toimia sitouttavana tekijänä. Järjestön yhteisön mahdolliset jäsenet tulisi saavuttaa viestinnän kautta, jotta nämä pysyisivät omasta halustaan organisaatiossa mukana (Lewis 2005, 259). On myös olennaista huomioida, että vapaaehtoistoiminnasta avoimesti tiedottaminen luo luottamusta eri toimijoiden keskuudessa ja on muutenkin hyvä käytäntö. Avoin tiedon jakaminen ja toiminnan avoimuus ovat kuitenkin kaksi eri asiaa, joka on hyvä tiedostaa. Asioista avoimesti tiedottaminen ei välttämättä merkitse, että toiminnan itsessään tarvitsisi olla kaikille avointa. Niissä yhteisöissä, joissa ei tehdä avointa tiedonjakamista syntyy väärinkäsityksiä ja väärää tietoa sekä juorutaan. Tämänkaltaisissa yhteisöissä voi syntyä tilanne, jossa tiedosta tulee vallan väline, mikä puolestaan heikentää entisestään yhteistyötä. Luottamuksen rakentaminen on olennainen asia yhdessä toimimisessa. Avoimella tiedon jakamisella on myös omistajuuden tunnetta lisäävä vaikutus. (Kuuluvainen 2015, 62–63.)

3.7 Vapaaehtoistoimijoiden vertailu

Tässä luvussa esitellään vapaaehtoistoimijoiden vertailua Helrideen. Tekijä on aikaisemmin vertaillut Aseman Lapset ry sekä Siskot ja Simot ry vapaaehtoistoimintaa, joista tuodaan esiin keskeisiä havaintoja vapaaehtoistyön järjestämiseen. Lisäksi tässä luvussa tuodaan esille Suomen Palloliitto ry nettisivuihin tehtyä vertailua ja keskeisiä havaintoja.

Seuraavaksi esitellään Humanistisen ammattikorkeakoulun yhteisöpedagogiopiskelijoiden vuonna 2022 tekemää benchmarking raporttia (Alanen, Lasonen, Mylläri, Mäensyrjä & Määttä 2022), jossa benchmarking kehittämisen kohteena on opinnäytetyön toimeksiantajayhdistys Helride. Opinnäytetyön tekijä oli yksi viidestä tekijästä. Helride yhdistyksen vertailun kohteet ovat Aseman Lapset ry Walkers toiminta sekä Siskot ja Simot yhdistyksen toiminta. Benchmarking kysymys on mitkä eri tekijät vaikuttavat vapaaehtoisten osallistumiseen vastaavanlaisten toimijoiden keskuudessa.

Helride yhdistyksessä koetaan vapaaehtoistoiminta tärkeänä ja sen merkitys tunnustetaan. Vapaaehtoistoiminnan koordinoiminen on vähäistä ja yhdistyksessä tehty vapaaehtoistoiminta on yleisimmin yhdistyksen hallituksen jäsenten tekemää. Helride yhdistyksen toiminta ei ole laajaa, kun mitataan palkkasuhteessa ja vapaaehtoistyötä tekevien määrää yhdistyksessä ja, kun sitä verrataan isompiin järjestöihin, joissa järjestetään vapaaehtoistoimintaa. Helride yhdistyksessä ei huomioida yhdistyksen vapaaehtoistoimintaa, kun sen kokonaisvaltaista toimintaa suunnitellaan, eikä yhdistyksessä myöskään toimi palkkasuhteessa tai vapaaehtoisena olevaa työntekijää, joka varsinaisesti koordinoisi vapaaehtoistoimintaa. (Alanen ym. 2022, 7, 8.)

Toimiva vapaaehtoistoiminta Walkers on Wheels hankkeen kohdalla juontaa järjestelmälliseen tapaan lähestyä vapaaehtoistoimintaa, jossa vapaaehtoiset koulutetaan ja motivoidaan tiiviillä yhteydenpidolla sekä erilaisten virkistymistapahtumien kautta toimintaan (Alanen ym. 2022, 7).

Walkers järjestää myös virkistystoimintaa ja Walkersin työntekijät ovat monessa paikassa vuorovaikutuksessa vapaaehtoisten keskuudessa, jolloin kynnys pysyä vapaaehtoistoiminnassa mukana madaltuu. Helridellä ei juurikaan ole vastaavanlaista toimintaa. Walkersilla työskentelee päätoiminen vapaaehtoistoiminnan koordinaattori, kun taas Helridellä ei sellaista ole. Helriden on suositeltavaa pohtia työntekijää myös vapaaehtoistoiminnan järjestämisen rooliin, joka toimii myös toiminnan kehittäjänä. Helriden vapaaehtoistoimintaa on järjestänyt yhdistyksen

puheenjohtaja ja hallituksen vapaaehtoiset ja, kun toiminnan kehittäminen jää satunnaisten henkilöiden vastuulle ja, kun kehittämisen aikaresurssia ei ole huomioitu yhdistyksen kokonaisvaltaisessa toiminnassa, jää vapaaehtoistoiminnan kehittäminen vähäiseksi. (Alanen ym. 2022, 7–8.)

Siskot ja Simot yhdistys järjestää pop-up-tyyppistä vapaaehtoistoimintaa, jossa toisista välittäminen on toiminnan pääteemana. Siskot ja Simot vapaaehtoisten rekrytointi on aina kertaluonteista ja se on resursoitua sekä koordinoitua. Siskot ja Simot hakee vapaaehtoisia kohderyhmän tai teeman perusteella ja tavoittelee heitä eri tavoin, kuten printtimedian, verkkosivujen ja sosiaalisen median eri kanavien kautta. Helridellä ei ole systemaattista toimintamallia vapaaehtoisten rekrytoimiseen, ja sillä on vapaaehtoistarpeen ilmaisutavoissa vaihtelua. Helriden sosiaalisen median kautta tehdyt vapaaehtoisten kutsut ovat melko yksisuuntaista. Toiminnan paremman suunnittelun näkökulmasta olisi tarve saada aikaan dialogia, jotta tiedetään esimerkiksi kuinka paljon vapaaehtoisia, on tulossa paikalle. (Alanen ym. 2022, 5, 10.)

Siskot ja Simot benchmarking nousi esille, että nuorten olevan paremmin tavoiteltavissa ryhminä kuin yksittäisinä henkilöinä. Skeittaustoiminta kiinnostaa varsinkin nuoria, joten he ovat ilmiselvää Helriden kohderyhmää. Helridelle voidaan suositella ryhmämuotoisen aktivoinnin kokeilua. Siskot ja Simot yhdistyksessä on myös havahduttu siihen ilmiöön, jossa motivoinnin keinona ei toimi esimerkiksi yhdelle uudelle ihmiselle tarjottava kausikortti, vaan pitää olla mahdollisuus ottaa ystävä mukaan. (Alanen ym. 2022, 12.)

Merkittäviä benchmarkkaus tuloksia ovat vapaaehtoistoiminnan järjestämiseen nimetyn henkilön tuoma merkitys organisaatiolle, vapaaehtoistyön luonteen avaaminen, dialogin luominen toiminnan järjestäjän ja vapaaehtoisten välille ja helpon tavan tarjoaminen yhteyden ottamiseen vapaaehtoistoiminnan järjestäjään.

Seuraavaksi vertaillaan ison ja tunnetun Suomalaisen toimijan Suomen Palloliitto ry, lyhyesti Palloliiton, vapaaehtoistoimintaa ja miten Palloliitto tuo vapaaehtoistyöhön liittyviä seikkoja esille verkkosivuillaan. Benchmarkingtehtävässä ei tarkemmin tarkasteltu toimijoiden vapaaehtoistoimintaan liittyviä verkkosivuja, joten laadukasta vertailua tavoitellen tähän työhön tehtiin verkkosivujen vertailua ison harrastus- ja liikuntatoimijaan. Palloliitto on Helrideen verraten merkittävästi isompi toimija, sillä on lähes 1 000 jäsenseuraa ja se on harrastajamäärältään Suomen suurin urheilun lajiliitto (Suomen Palloliitto ry 2023d).

Helridestä poiketen Palloliitolla on omilla verkkosivuillaan ”tule mukaan” osio, josta löytyy avoimet työpaikat ja vapaaehtoistehtävät osio (Suomen Palloliitto ry 2023a). Sivu on selkeä, siinä kerrotaan ensin yleisesti mihin Palloliitto ja jalkapalloseurat tarvitsevat vapaaehtoisia sekä minkälaisissa toimissa valtaosa vapaaehtoisista toimii. Tämän jälkeen sivustolla tulee näkyviin kaksi verkkolinkkiä, jotka ohjaavat avoimet vapaaehtoistehtävät ja avoimet työpaikat sivuille. Avoimet vapaaehtoistehtävät sivulla ilmoitetaan syksyn 2023 vapaaehtoistehtävien sulkeutuneen ja Palloliiton ilmoittavan myöhemmin vuoden 2024 avoimista vapaaehtoistehtävistä sekä sivulla on linkki vuoden 2023 vapaaehtoisten toimenkuvat dokumenttiin (Suomen Palloliitto ry 2023b). Vapaaehtoisten toimenkuvat dokumenttiin on kirjattu Suomen Palloliiton tapahtumien eri vapaaehtoistehtävät, joiden toimenkuvuihin on kirjattu mitä työ sisältää, missä sitä tehdään, mitä Palloliitto odottaa tai toivoo vapaaehtoisilta, milloin työt alkavat, millaisen perehdytyksen mahdollisin tukimateriaalein vapaaehtoiset saavat työn tekemistä varten ja mahdollisen vapaaehtoisten määrän, jotka työhön valitaan (Suomen Palloliitto ry 2022).

Palloliiton työpaikat ja vapaaehtoistehtävät verkkosivu (Suomen Palloliitto ry 2023a) on sekä selkeä, että tyylitelty. Ensimmäinen kerrotaan lyhyesti töiden ja vapaaehtoistöiden luonteesta, toiseksi tarjotaan mahdollisuus nähdä avoimet työt ja hakea niitä sekä tuodaan esille työnkuvaukset, kolmanneksi esitetään syitä aloittaa työura jalkapallon ja futsalin parissa, neljänneksi kerrotaan Palloliitosta toimijana ja viimeiseksi viidentenä tuodaan esille vapaaehtoistoiminnan merkityksellisyydestä jalkapalloon liittyen.

Palloliitto on yleisesti toimijana ja vapaaehtoistoiminnan järjestäjänä merkittävästi suurempi toimija, kuin Helride, mutta Helride voi siitä huolimatta ottaa Palloliitosta esimerkkiä siitä, kuinka tuoda vapaaehtoistyöhön liittyviä seikkoja verkkosivuilla esille. Helridellä ei ole lainkaan omaa osiota verkkosivuillaan vapaaehtoistoimintaan liittyen.

Tätä Palloliiton verkkosivujen vertailua voidaan hyödyntää Helriden vapaaehtoistoiminnan ja vapaaehtoistyön viestinnän ja tiedottamisen kehittämisessä. Jotta Helriden mahdolliset vapaaehtoiset pysyisivät omasta halustaan organisaatiossa mukana tulisi heidät tavoittaa viestinnän kautta (Lewis 2005, 259). Avoimesti vapaaehtoistoiminnasta tiedottaminen luo luottamusta vapaaehtoisten ja sen järjestäjien välillä, jonka tiedostaminen on myös Helride yhdistyksessä olennaista (Kuuluvainen 2015, 62–63).

4 TUTKIMUSMENETELMÄT

Tässä luvussa esitellään opinnäytetyön menetelmät. Tämä opinnäytetyö on kokonaisuudessaan tapaustutkimus, jonka pääasiallinen sisällön keruumenetelmä on tutkimuskysely.

Tutkimuskyselyn tarkoituksena on selvittää vapaaehtoistyön tekemisen motivaatiota skeittijärjestössä ja hyödyntää vastauksia tilaajan vapaaehtoistoiminnan kehittämisessä.

4.1 Tapaustutkimus menetelmänä

Opinnäytetyön menetelmäksi valikoitui tapaustutkimus sen sopivan luonteen vuoksi. Tapaustutkimuksessa tarkastellaan yhtä tai useampaa tapausta ja sen keskeisin tavoite on tapauksen määrittely, analysointi ja ratkaisu. Tyypillisesti tapaustutkimuksessa tutkitaan aikaan, paikkaan tai jonkin muun kriteerin mukaan määräytyvää ilmiötä. Muun kriteerin mukaan määräytyvä ilmiö voi olla esimerkiksi yksilö, ryhmä, tapahtuma tai toiminto. Tapaustutkimus kannattaa valita menetelmäksi, kun mitä, miten ja miksi kysymykset ovat keskeisellä sijalla, tutkijalla on jonkin verran kontrollia tapahtumiin, aiheen empiiristä tutkimusta on tehty vain vähän ja, kun tutkimuskohteena on jokin tähän aikaan sijoittuva ilmiö. (Eriksson 2005, 4–5.) Tämän työn tapaus on skeittijärjestön vapaaehtoistoiminnan kehittäminen, joka toteutetaan tuottamalla tietoa kartoittamalla motivaatiota vapaaehtoistoimintaan sekä tuottamalla kehittämisideoita.

Yksi laadullisen tutkimuksen perinteisistä mittareista on triangulaatio. Tapaustutkimuksessa se on usein tarkoittanut varsinkin määrällisen ja laadullisen tutkimuksen yhdistämistä samassa tutkimuksessa. Triangulaation tarkoituksena on pyrkiä varmistamaan tutkimuksen tulosten yhdenmukaisuus tai yhdensuuntaisuus ilman, että ne ovat yhdestä metodologiasta riippuvaisia. Tällä yhdistämisellä tavoitellaan vahvistamaan kummankin metodologian etuja, koska ajatellaan, että jokaisella metodologialla on etunsa ja haittansa. On myös mahdollista käyttää tapaustutkimuksessa erilaisia triangulaation muotoja, joita on erilaiset teorit, eri tutkijat, eri tyyppiset aineiston analyysimenetelmät ja erilaiset aineiston keruumenetelmät. Useiden triangulaation muotojen yhdistämisen on kuitenkin usein kallista ja aikaa vievää, joten tutkija saattaa käyttää vain yhtä triangulaation muotoa tai olla käyttämättä triangulaatiota ollenkaan. (Eriksson 2005, 42.)

Tapaustutkimuksessa voidaan soveltaa kaikkia laadullisen tutkimuksen analyysimenetelmiä. Tämä työ on tapaustutkimus, jonka tarkoituksena on tehdä kehittämistutkimusta. Työssä käytetään eri menetelmiä, kuten määrällisiä ja laadullisia menetelmiä. Tärkeintä on löytää ja valita

parhaiten oman tutkimuksen tutkimuskysymykseen ja tutkimusasetelmaan sopivat analyysimenetelmät. Näiden analyysimenetelmien avulla saa vastauksia asettamiinsa kysymyksiin. Tätä monimenetelmällisyyttä kutsutaan usein menetelmien triangulaatioksi, jonka avulla pyritään saavuttamaan tutkimuksen luotettavuutta. (Eriksson 2005, 30.) Tässä työssä käytettiin pääasiassa kyselytutkimukseen määrällistä sisällönanalyysiä, mutta avointen kysymysten kohdalla hyödynnettiin laadullista sisällönanalyysiä.

4.2 Tutkimuskysely menetelmänä

Opinnäytetyössä käytettiin aineiston keruumenetelmänä tutkimuskyselyä (liite 1), jonka avulla selvitetään motivaatiota vapaaehtoistoimintaan. Kysymällä mitä ja minkälaista toimintaa kyselyn vastaajat toivovat Helriden järjestävän, sekä kysymällä mikä motivoi vastaajaa osallistumaan toimintaan, saadaan selville olennaisia motivaatioon vaikuttavia tekijöitä. Tutkimuskyselyn tavoitteena on saada tietoa vastaajasta, mitä hän ajattelee tai mikä ohjaa hänen ajatteluaan. Opinnäytetyön tekijä ymmärtää kyselystä saatujen tulosten olevan osa kohderyhmästä saatua otantaa, joka ei kuvaa jokaisen kyselyn kohderyhmän ajatuksia ja aatteita. Tekijä ymmärtää, että kyselyn keinoin ei ole mahdollista päästä yksiselitteiseen totuuteen.

5 TUTKIMUSKYSelyn RAKENNE, TAVOITTEET JA TU- LOKSIA

Tässä luvussa esitellään tutkimuskyselyn rakennetta, tavoitteita ja tuloksia. Kysely toteutettiin verkkokyselynä 20.6.-29.8.2023 välisenä ajankohtana ja siihen vastasi 120 henkilöä. Osa vastaajista ei vastannut kaikkiin kysymyksiin, tästä huolimatta vastausten kokonaismäärä on hyvä. Helride toimi kyselyn pääasiallisena levittäjänä. Kyselyn nimi on ”Kysely Helriden toiminnasta – vapaaehtoistoiminnan houkuttelevuus”. Kysely tuotti pääasiassa määrällistä tietoa.

5.1 Kyselyn rakenne ja sen tavoitteet

Kyselylomakkeen runko rakennettiin opinnäytetyön tavoitteeseen ja tarkoitukseen pohjaten. Se koostui kaikkineen 24 kysymyksestä, kun lasketaan avoin palaute mukaan. Kyselyn osiot ja kysymykset muodostivat loogisen kokonaisuuden, johon oletettiin vastattavan esitetyssä järjestyksessään. Suurin osa kysymyksistä oli erilaisia valintakysymyksiä ja osa näitä täydentäviä avoimen vastauksen mahdollistavia vastauskenttiä. Tämä kyselylomake on liitteenä (liite 1).

Kyselyn avulla pyrittiin selvittämään ennen kaikkea mikä motivoi vastaajaa osallistumaan vapaaehtoistoimintaan sekä millaista vapaaehtoistyötä vastaaja mieluiten tekisi ja saada vastauksista Helridelle ideoita, joiden avulla sitouttaa mahdollisia vapaaehtoisia.

Toisin sanoen vastausten avulla tavoitellaan ymmärrystä ennen kaikkea siitä minkälaista vapaaehtoistoimintaa yhdistys voisi järjestää. Yhdistys haluaa lisää tekijöitä mukaan eri toimintoihinsa, erityisesti vapaaehtoistoimintaan. Lisäksi tavoitteena on saada tilaajalle tietoa muun muassa kyselyn vastaajien taustoista ja minkälaista toimintaa sekä kuinka toistuvaan toimintaan vastaajat lähtisivät mielellään mukaan.

Kysely sisälsi erilaisia valintakysymyksiä sekä muutamia avoimia kysymyksiä. Valintakysymykset olivat suljettuja eli strukturoituja kysymyksiä, jotta saataisiin tietoa tietystä valitusta aiheesta. Avointen kysymysten tarkoituksena oli tuottaa valintakysymysten vastauksiin lisäarvoa. Kyselyssä huomioitiin muun muassa ulkoasu, laajuus, loogisuus, kokonaisrakenne sekä vastaajan luottamuksen herättäminen.

Kyselyyn vastasi 120 henkilöä, mutta kaikki kyselyn kysymykset eivät olleet pakollisia, eikä kaikki vastaajat vastanneet jokaiseen kysymykseen. Yksittäisten kysymysten vastausprosentit olivat tästä huolimatta korkeat, joten vastauksista saatiin siitä huolimatta luotettavaa tietoa.

Keskimmäärisesti valinta kysymyksiin vastattiin enemmän, mutta myös avoimet kysymykset saivat kiitettävästi vastauksia.

Kyselyn kohderyhmä on pääasiassa skeittaajat sekä skeittauksesta tai skeittikulttuurista kiinnostuneet henkilöt. Kysely oli suunnattu pääasiassa pääkaupunkiseutulaisille, sillä Helride toiminta keskittyy Helsinkiin. Kyselyn kohderyhmä rajattiin yli 12-vuotiaisiin.

Kysely koostui neljästä osiosta, jotka ovat järjestyksessä: taustakysymykset, Helriden toiminta, vapaaehtoistoiminta sekä avoin palaute ja yhteystiedot. Kyselyn alkuun oli liitetty introteksti, jossa kerrottiin muun muassa kyselyn tarkoitus, tavoiteltu kohderyhmä ja kyselyn kesto. Kyselyssä tuotiin esille sen olevan täysin anonyymi ja, eli että siitä ei pystytä tunnistamaan vastaajaa. Kyselyn introtekstissä kerrottiin myös mitä vapaaehtoistoiminta Helridellä voi olla, kuka tekee kyselyä, missä ja milloin kyselyn tulokset julkaistaan. Siinä tuotiin myös esille, että vapaaehtoistyö on hyvä väylä päästä mukaan Helriden toimintaan, jonka jälkeen pääsee vaikuttamaan Helsingin skeittiasioihin.

Taustakysymysten tarkoituksena on saada tietoa vastaajien taustoista ja antaa kyselyn tuloksia analysoidessa tehdä erilaisia luokitteluja esimerkiksi iän ja sukupuolen perusteella ja antaa mahdollisuuden tarkastella mahdollisia poikkeamia luokittelujen kesken. Tämä osio koostui yhteensä seitsemästä kysymyksestä, joista kaksi ei tullut kyselyssä esille, jos niitä edeltäviin kysymyksiin vastasi kielteisesti. Taustakysymyksissä selvitettiin vastaajien sukupuolta, ikää, asuinpaikkaa, Helride jäsenyyttä, skeittaako vastaaja ja kuinka usein skeittaa, joista nostettiin esille ennen kaikkea ikään liittyviä huomioita, jos niitä oli tässä työssä oleellista korostaa. Kyselyn ikäluokittelua tehtiin alaikäisten ja täysi-ikäisten välillä.

Kyselyn seuraavan osion, eli Helriden toiminta, avulla halutaan selvittää, kuinka helposti lähestyttävänä yhdistys koetaan, onko vastaaja aiemmin osallistunut johonkin Helriden toimintaan ja kiinnostaako vastaajaa tulevaisuudessa osallistua johonkin Helriden toimintaan. Toimeksiantajan toimintaa kehittäessä on hyvä tietää lähtötilanne, miten vastaajat kokevat Helriden toiminnan tällä hetkellä. Tämä osio sisälsi viisi kysymystä, joista yksi ei tullut esille, jos edeltävään kysymykseen vastattiin kielteisesti.

Vastaajan ollessa osallistunut johonkin toimintaan voidaan todeta henkilöllä olevan vähintään melko hyvä käsitys Helriden toiminnasta. Helriden toiminnan tunnettuus on hyödyllistä tietää vapaaehtoistoimintaa kehittäessä, jos kyselyyn vastaajilla on jo hyvä käsitys Helriden eri toi-

minnoista, se voi madaltaa kynnyistä osallistua myös vapaaehtoistoimintaan. Vastaajan jo tietäessä toiminnasta ja/tai koettua toimintaa on hänellä jo jonkinlainen käsitys Helriden toiminnasta, hän voi tietää minkälaisia henkilöitä toimintaan osallistuu tai minkälainen toiminta käytännössä on, millainen henki siellä on tai minkälaisen asioiden ja teemojen ympärillä toimitaan. Onko esimerkiksi toiminta vaativaa, miten toimintaan voi osallistua ja minkälaisia valmiuksia toimintaan osallistumiseen vaaditaan tai toivotaan. Vapaaehtoistoiminta osiossa pyritään selvittämään mikä motivoi vapaaehtoista, millaista vapaaehtoistyötä hän haluaa tehdä ja kuinka toistuvasti hän haluaa osallistua vapaaehtoistyöhön.

Vapaaehtoistoimintaosio koostui 11 kysymyksestä ja se on kyselyn merkittävin osio. Tämä osio sisälsi lyhyen saatetekstin vapaaehtoistoiminnasta, jossa tuotiin esille, mitä vapaaehtoistoiminta yhdistyksellä voi olla. Vapaaehtoistoimintaan liittyvissä kysymyksissä kysyttiin vastaajilta yleisesti vapaaehtoistyöstä ja sen kiinnostavuudesta, kuinka paljon vastaaja on aiemmin ylipäättään tehnyt jotain vapaaehtoistyötä aikaisemmin sekä tarkemmin toimeksiantaja Helrideen ja sen mahdollisesti järjestämään vapaaehtoistoimintaan liittyviä kysymyksiä. Tässä osiossa kysyttiin myös kuinka paljon vastaajalla voisi yleisesti olla aikaa vapaaehtoistyöhön. Näiden kysymysten avulla oli tarkoitus selvittää vastaajien taustaa vapaaehtoistyöstä ja sen houkuttelevuudesta sekä vapaaehtoistyön houkuttelevuudesta Helriden järjestämänä. Tässä työssä keskityttiin ennen kaikkea määrällisiin kysymyksiin, mutta myös avoimia vastauksia tuotiin tarpeen mukaan esille.

Kyselyn viimeisessä osiossa annettiin vastaajalle mahdollisuus antaa avointa palautetta sekä esiteltiin yhdistyksen ja kyselyn tekijän yhteystiedot.

Kyselyä testattiin noin kymmenen henkilön kohderyhmällä ja siitä saatujen palautteiden avulla kyselyä viimeisteltiin lopulliseen muotoonsa. Tavoitteena oli kysyä vapaaehtoistoiminnan kehittämiseen liittyviä olennaisia kysymyksiä pitämällä kuitenkin kysely helppolukuisena, tarpeeksi yksinkertaisena ja lyhyenä, jotta kyselyn vastaajien määrä tavoittaisi tavoitellun määrän.

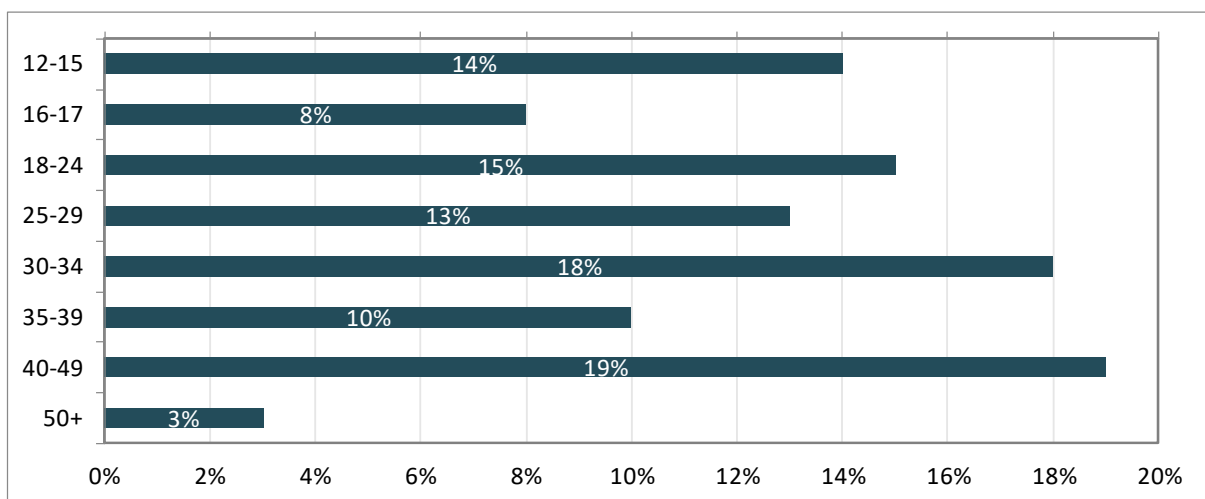
Kyselyn kaikkia kysymyksiä ei esitelty tässä työssä, koska työssä pyrittiin keskittymään ennen kaikkea yhdistyksen vapaaehtoistoiminnan kehittämiseen kyselyn kautta. Työn tavoitteiden mukaisesti kyselyn tuloksia tarkasteltiin myös ikäperustaisen luokittelun kautta. Toimeksiantajalle jää kyselyn aineisto käyttöönsä, jolloin sillä on hyvä mahdollisuus hyödyntää kyselyn tuloksia ja tehdä halutessaan perusteellisempaa tulosten tarkastelua sekä luokittelua.

5.2 Vastaajien taustatiedot

Taustakysymysten tarkoitus on selvittää kyselyn vastaajien taustoja ja siten ymmärtää minkälaisia henkilöitä kysely tavoittaa, sekä saada tietoa eri ryhmistä ja niiden antamien vastausten luonteista. Eri ryhmien vastauksia tarkastellessa voidaan tutkia, löytyykö eri ikäisiltä ja sukupuolilta erilaisia vastauksia ja esimerkiksi toiveita Helriden vapaaehtoistoiminnan sisällön suhteen. Tässä työssä tarkasteltiin kaikkien ikäluokkien vastauksia sekä tehtiin vertailua alaikäiset ja täysi-ikäiset ikäryhmien välillä. Alaikäiset ja täysi-ikäiset luokittelu ja niiden vertailu on työssä olennaista, koska alaikäiset osallistuvat vapaaehtoistoimintaan eri tavoin ja erilaisilla perusteilla verrattuna täysi-ikäisiin. Tilaajalle jää opinnäytetyön valmistumisen jälkeen kyselyn raportti hyödynnettäväkseen, jossa on tulokset ilman luokittelua sekä eri luokitteluilla.

Kyselyn vastaajista noin 72 prosenttia oli miehiä, 22 prosenttia naisia, kaksi prosenttia muu ja neljä prosenttia ei halunnut sanoa sukupuoltaan.

Kysely suunnattiin yli 12-vuotiaille henkilöille. Kyselyn vastaajia luokitellaan tässä työssä iän perusteella kahteen luokkaan, alle 18-vuotiaat eli alaikäiset, sekä yli 18-vuotiaat eli täysi-ikäiset. Nämä luokittelut jakautuvat seuraavanlaisesti, alaikäiset noin 22 % ja täysi-ikäiset 78 %. Seuraavassa taulukossa esitetään tarkemmin kyselyn ikäjakaumaa.

Taulukko 1: Kyselyn vastaajien ikäjakauma

Kyselyn avulla tavoitettiin selkeästi eniten helsinkiläisiä noin 71 prosentilla, seuraavaksi eniten espoolaisia 13 prosentilla, vantaalaisia kahdella prosentilla ja muulta lähialueelta 14 prosentilla. Muu lähialue kysymykseen annettiin vastaajalle mahdollisuus täsmentää vastaustaan, jossa mainittiin lähinnä uusimaan eri kaupunkeja, joista Sipoo mainittiin kolme kertaa. Yhdistyksen

toiminta kiinnostaa muuallakin, kuin Helsingissä ja pääkaupunkiseudulla. Yhdistyksen pääkohderyhmä on helsinkiläiset, jotka ovatkin kyselyssä selkeästi enemmistöä.

Vastaajista noin 34 prosenttia oli jäseniä ja loput 66 prosenttia vastaajista eivät olleet jäseniä. Voidaan olettaa, että kyselyyn vastanneet jäsenet ovat hyvin selvillä Helriden toiminnasta ja tietävät mitä kyselyn kysymyksissä tarkoitetaan. Kyselyn tulosten mukaan suosittu syy Helride jäsenyyteen on osallistuminen Helriden skeittauksen hallivuoroihin Kontulan ja Redin skeittihalleilla. Voidaan olettaa myös niiden, jotka eivät ole jäseniä, tietävän Helriden toiminnasta, koska he kokivat merkitykselliseksi vastata tähän Helriden vapaaehtoistoiminnan kehittämiseen liittyvään kyselyyn.

Kyselyssä selvitettiin myös vastaajien syitä Helriden jäsenyyteen. Saadut vastaukset voivat syventää, vahvistaa tai lisätä toimeksiantajan tietoutta asiasta. Yhdistyksellä ei ole kerättyä ajankohtaista tietoa syistä olla sen jäsen. Yhdistys pystyy hyödyntämään kyselyssä saatuja vastauksia toimintansa kehittämiseen, vaikka niitä ei tässä työssä juurikaan käsitellä. Suurin syy olla Helride jäsen on sen järjestämiin hallivuoroihin osallistuminen. Seuraavaksi suurin syy Helride jäsenyyteen on yhdistyksen tukeminen. Muutamassa vastauksessa tuotiin esille myös yhteisöllisyys ja saman henkisyys.

5.3 Helriden toiminta osion tuloksia

Tässä alaluvussa tarkastellaan kyselyn Helriden toiminta osion tuloksia. Tämän osion tarkoituksena on selvittää, onko Helriden toiminta vastaajille ennestään tuttu, kuinka kiinnostavana se nähdään ja kuinka helposti lähestyttävänä yhdistystä pidetään. Tulosten mukaan hieman yli puolet vastaajista on aiemmin osallistunut johonkin Helriden toimintaan, joista suurin osa myös tarkensi, mihin toimintaan on osallistunut. Selkeästi yleisin Helriden toimintaan osallistuminen on tapahtunut eri tapahtumien kautta. Seuraavaksi yleisimmät toimintaan osallistumiset tapahtuivat yhdistyksen hallivuoroihin ja skeittikouluihin ja -leireihin osallistumalla.

Tulokset osoittavat noin 70 prosenttia vastaajista olevan kiinnostuneita osallistua tulevaisuudessa johonkin Helriden toimintaan ja hieman alle 30 prosenttia vastasi, että ei osaa sanoa. Selkeästi suurin osa on siis kiinnostuneita tulevaisuudessakin osallistua Helriden toimintaan, joka kertoo toiminnan suosiosta. Tätä tukee Helriden toimintojen kiinnostavuuteen liittyvä kysymys, jonka vastausten huikea keskiarvo on 4,3.

Yhdistys koetaan myös erittäin helposti lähestyttävänä, kun tarkastellaan siihen liittyvän kysymyksen tulosta, jonka keskiarvo on 4,0.

Edellistä kysymystä seurasi avoin jatkokysymys, jossa pyydettiin vastauksia siihen, miten yhdistys voisi olla helposti lähestyttävämpi. Tässä jatkokysymyksessä tuotiin esille ehdotuksia ja huomioita muun muassa liittyen Helriden läpinäkyvyyteen, laajempaan läsnäoloon skeittiparkeilla ja Helriden parissa työskentelevien taustojen avaamiseen.

5.4 Vapaaehtoistoiminta osion tuloksia

Tässä alaluvussa tarkastellaan kyselyn vapaaehtoistoiminta osion tuloksia. Osion tarkoituksena selvittää vastaajien motivaatiota.

Vapaaehtoistoiminta osion avulla pyritään selvittämään, kuinka houkuttelevana vapaaehtoistyö koetaan, onko vastaajalla ennestään kokemusta yleisellä tasolla vapaaehtoistyöstä, kuinka usein järjestettävään vapaaehtoistoimintaan vastaaja mieluiten osallistuisi, tekisikö vastaaja vapaaehtoistyötä mieluummin ilman vaadetta aiemmasta osaamisesta ja osallistuisiko vastaaja mieluiten vapaaehtoistyöhön niin, että hänet koulutetaan tehtävään. Helride pystyy hyödyntämään tuloksia niin vapaaehtoistoiminnan järjestämisessä, kuin muussakin toiminnassaan.

Vapaaehtoistyön tekeminen koetaan hyvin kiinnostavana. Keskiarvolta 3,5 on kiinnostunut sen tekemisestä. Tämä tulos on työn kannalta erittäin merkittävä. Kysymykseen vastasi 94 henkilöä. Lisäksi hieman yli puolella vastaajista on aiempaa kokemusta vapaaehtoistyöstä.

Kiinnostaako sinua yleisesti vapaaehtoistyön tekeminen?

Mini- miarvo	Maksi- miarvo	Kes- kiarvo
1,0	5,0	3,5

Taulukko 2: Vapaaehtoistyön kiinnostavuus.

Kysyttäessä mihin Helriden järjestämään vapaaehtoistoimintaan vastaaja mieluiten osallistuisi tuloksissa nousi selkeästi esille skeittipaikkojen rakentamiseen ja kunnostamiseen liittyvät vaihtoehdot. Kysymys oli muodoltaan monivalinta, johon annettiin mahdollisuus valita yksi tai useampi vaihtoehto. Kysymykseen vastasi 113 henkilöä, jotka antoivat vastauksia yhteensä 350

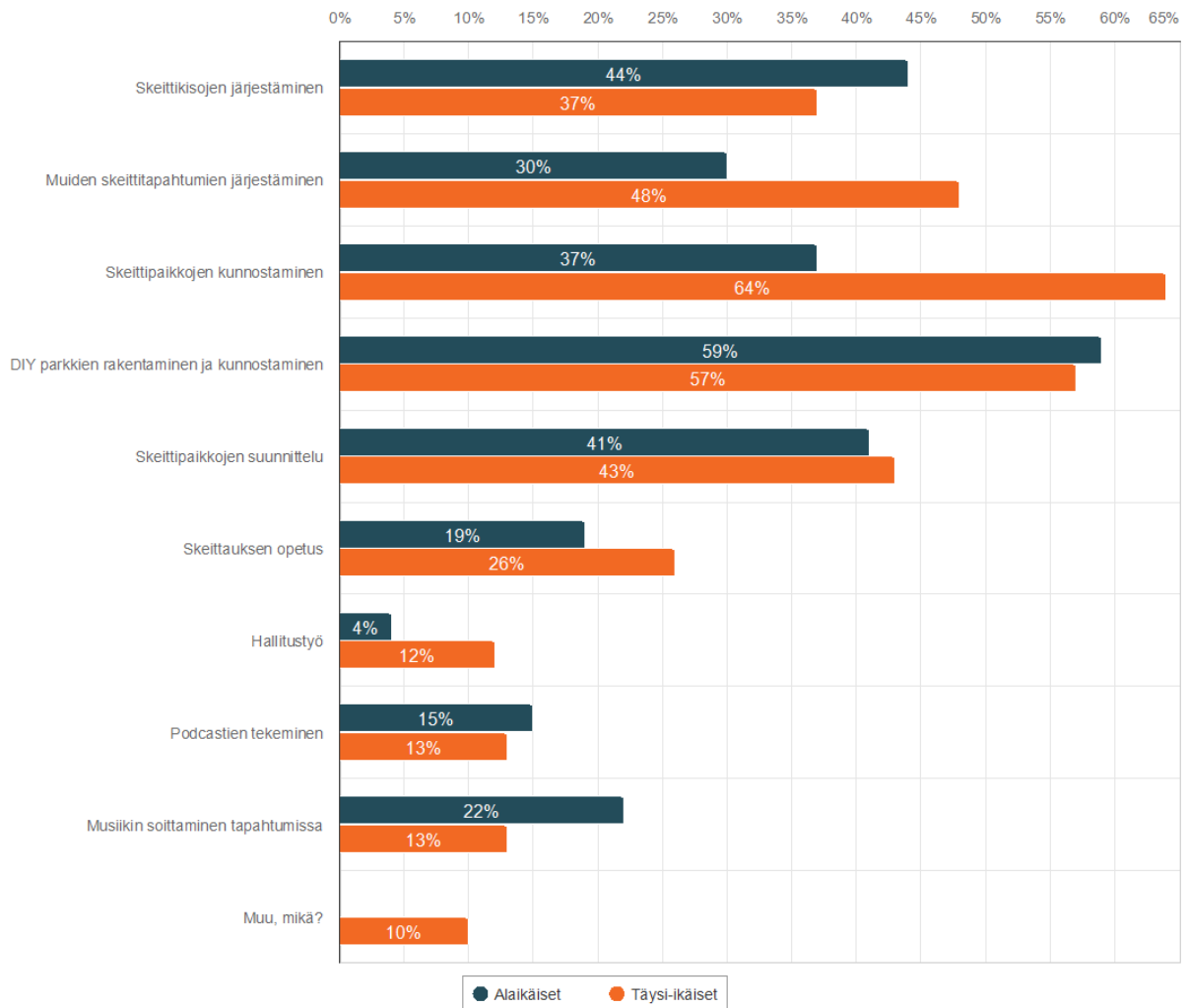
kappaletta. Vastausten selkeästi suosituimmat vaihtoehdot 58 prosentilla olivat skeittipaikkojen kunnostaminen sekä DIY parkkien rakentaminen ja kunnostaminen. Seuraavina olivat muiden skeittitapahtumien järjestäminen 43 prosentilla, skeittipaikkojen suunnittelu 42 prosentilla ja skeittikisojen järjestäminen 39 prosentilla. Suosituimmat vaihtoehdot liittyivät siis skeittipaikkojen kunnostamiseen tai rakentamiseen tai suunnitteluun sekä erilaisten skeittitapahtumien järjestämiseen.

**Kysymys 16: Mihin Helriden järjestämään Pro-
vapaaehtoistoimintaan osallistuisit mieluiten? sentti**

Skeittikisojen järjestäminen	38,9%
Muiden skeittitapahtumien järjestäminen	43,4%
Skeittipaikkojen kunnostaminen	57,5%
DIY parkkien rakentaminen ja kunnostaminen	57,5%
Skeittipaikkojen suunnittelu	42,5%
Skeittauksen opetus	23,9%
Hallitustyö	9,7%
Podcastien tekeminen	13,3%
Musiikin soittaminen tapahtumissa	15,0%
Muu, mikä?	8,0%

Taulukko 3: Mihin Helriden vapaaehtoistoimintaan osallistutaan mieluiten.

Alaikäisiä kiinnosti täysi-ikäisiä enemmän musiikin soittaminen tapahtumissa, skeittikisojen järjestäminen ja podcastien tekeminen. Skeittipaikkojen kunnostaminen, muiden skeittitapahtumien järjestäminen ja hallitustyö kiinnosti täysi-ikäisiä selkeästi enemmän, täysi-ikäisiä kiinnosti myös skeittauksen opetus alaikäisiä enemmän, kun muiden vaihtoehtojen kohdalla luvut olivat samaa luokkaa alaikäisten ja täysi-ikäisten kohdalla.

Taulukko 4: Mihin Helriden vapaaehtoistoimintaan osallistutaan mieluiten, luokittelu alaikäiset ja täysi-ikäiset.

Ennalta määrättyjen vastausvaihtoehtojen lisäksi vastaajille annettiin mahdollisuus kertoa muu kuin vaihtoehtoista löytyvä vapaaehtoistyön malli. Tähän ei tullut merkittävää määrää vastauksia, mutta tulokset voivat olla Helride yhdistykselle merkittäviä vastauksia, kun se suunnittelee vapaaehtoistoiminnan aiheitaan. Kaksi vastaajista vastasi osallistuvansa mielellään vapaaehtoistoimintaan markkinointiin liittyen. Muiksi vaihtoehtoina kerrottiin yhdenvertaisuuteen liittyvä työn, aktivismin, oman osaamisen tarjoamisen videotuotantojen parissa, tapahtumien juonnon, tapahtuma materiaalien graafisen suunnittelun, mielenterveysasioista jutteleminen yms., henkisen valmennuksen sekä hallivuorojen valvomisen.

Vastausten taustalla olevien motiivien ymmärtäminen voi auttaa vapaaehtoistoiminnan järjestäjää tekemään entistä laadukkaampaa toimintaa. Kyselyssä tavoiteltiin saada lisää tietoa, edel-

listä kysymystä seuranneella kysymyksellä 17, miksi vastaajat valitsivat valitsemansa vaihtoehdot edellisessä kysymyksessä. Tähän kysymykseen vastasi 70 henkilöä, joista neljä vastausta oli joko merkitty ajatusviivalla tai vastaaja ei osannut sanoa. Merkittävässä määrässä vastauksia (25) nostettiin esille oman kokemuksen ja osaamisen yhdistäminen vapaaehtoistyöhön. 21 vastauksessa nostettiin esille kiinnostus, osaaminen tai tärkeys skeittipaikkojen rakentamisen, kunnostamisen tai suunnittelun suhteen. Kuudessa vastauksessa nostettiin esille skeittaus tai skeittauksen (merkittävä) merkitys vastaajalle, joista yhdessä vastauksessa täsmennettiin vastaajan valitseman vaihtoehdon olevan mahdollista yhdistää omaan skeittaukseensa yhdistyksen hallivuo-roilla.

Kysymyksessä 19 pyrittiin selvittämään, millaista hyötyä vastaan vapaaehtoistyötä tehtäisiin. Kysymys oli monivalintakysymys, jossa annettiin 8 vaihtoehtoa, joista yhdessä vaihtoehdossa annettiin vastaajalle mahdollisuus itse kertoa jokin muu vaihtoehto. Kysymykseen vastasi 111 henkilöä ja vastauksia annettiin 320 kappaletta. Tuloksissa osana yhteisöä oleminen (69,4 %) nousi vaihtoehdoista suosituimmaksi vastaukseksi, jonka jälkeen osana kiinnostavaa tapahtumaa oleminen (58,6 %), pientä purtavaa ja virvokkeita vastaan (49,5 %) sekä ilmaista hallivuorokäyntiä vastaan nousivat suosituiksi vastauksiksi. Muut vaihtoehdot saivat selkeästi vähemmän ääniä. Seuraavina vaihtoehtoina nousi esille koulutusta vastaan (21,6 %), tehdystä vapaaehtoistyöstä saatua todistusta (19,8 %) vastaan ja oman harjoittelun suorittamista (17,1 %) vastaan. Muu vaihtoehtoon vastasi 5,4 %, jossa esille nostettiin hyvä mieli ja ”yläfemma”, raha, ”gearia” eli vaatteita tai varusteita, rakennustaitojen ylläpito ja harjaannuttaminen sekä Helriden kausikortin saaminen, erikoisalennuksia tai ”klubikortti” vapaaehtoisille sekä harrastuspaikkojen toimivuus ja siisteys.

Kysymys 19: Tekisitkö vapaaehtoistyötä Helridellä mieluiten jo- Pro-
tain hyötyä vastaan, kuten... sentti

osana harjoitteluasi	17,1%
koulutusta vastaan (esim. rakentaminen, turvallisuus, EA-taidot)	21,6%
ilmaista hallivuorokäyntiä vastaan	46,8%
olla osana kiinnostavaa tapahtumaa	58,6%
olla osana yhteisöä	69,4%

pientä purtavaa ja virvokkeita vastaan	49,5%
todistusta tehtyä vapaaehtoistyötä vastaan	19,8%
Muu, mikä?	5,4%

Taulukko 5: Mitä hyötyä vastaan vapaaehtoistyötä tehtäisiin mieluiten.

Alle 18-vuotiaiden vastauksissa nousi selkeästi esille vaihtoehto osana yhteisöä oleminen noin 81 prosentilla. Täysi-ikäisten kohdalla osana yhteisöä oleminen oli myös suosituin vaihtoehto noin 66 prosentilla. Alle 18-vuotiaissa suosittuja vastauksia oli myös vapaaehtoistyön tekeminen ilmaista hallivuorokäyntiä sekä syötävää ja juotavaa vastaan 61,5 prosentilla, kun täysi-ikäisissä seuraaviksi suosituimmiksi vastauksiksi nousi osana kiinnostavaa tapahtumaa oleminen (56,5 %), syötävää ja juotavaa vastaan (45,9 %) sekä ilmaista hallivuorokäyntiä vastaan (42,4 %) tekeminen.

Alaikäisten ja täysi-ikäisten vastauksia verratessa vastaukset ovat melko samoja, mutta suurimmat erot vastauksissa olivat osana harjoitteluasi ja todistus tehtyä vapaaehtoistyötä vastaan vaihtoehdot. Alaikäiset olivat selkeästi kiinnostuneempia tekemään vapaaehtoistyötä osana harjoitteluaan noin 42 prosentilla ja työstä saatua todistusta vastaan noin 58 prosentilla, kun täysi-ikäisten kohdalla osana harjoitteluasi vastaan vaihtoehto sai vain noin 9 prosenttia ja todistusta vapaaehtoistyötä vastaan vain noin 8 prosenttia.

Molemmat ikäryhmät, alaikäiset ja täysi-ikäiset, eivät olleet kovin kiinnostuneita vapaaehtoistyön tekemisestä koulutusta vastaan, joskin koulutusta vastaan toimiminen kiinnosti enemmän täysi-ikäisiä noin 24 prosentilla, kun alaikäisiä se kiinnosti noin 15 prosentilla.

Kysymyksen 20 avulla pyrittiin selvittämään, kuinka usein tai toistuvasti vastaaja mieluiten osallistuisi Helriden järjestämään vapaaehtoistoimintaan. Kysymykseen vastasi 111 henkilöä, vastauksia annettiin 151 kappaletta ja kysymykseen annettiin vaihtoehto valita yksi tai useampi vaihtoehto. Kysymykseen vastanneista selkeästi suosituin vaihtoehto oli satunnaisesti toistuvaan vapaaehtoistoimintaan osallistuminen (82 %), seuraavaksi eniten valittu vaihtoehto oli kertaluonteista vaihtoehto (33 %) ja viimeisenä säännöllisesti toistuvaa vaihtoehto (21 %).

Kysymys 20: Osallistuisin Helriden vapaaehtoistoimintaan mieluiten siten, että se on... Prosentti

kertaluonteista	33,3%
satunnaisesti toistuvaa	82,0%
säännöllisesti toistuvaa	20,7%

Taulukko 6: Kuinka toistuvasti Helriden vapaaehtoistoimintaan mieluiten osallistuttaisiin.

Kysymyksessä 21 tavoiteltiin saavuttaa tietoa siitä, kuinka mielellään Helriden vapaaehtoistoimintaan osallistuttaisiin ilman ennakkoilmoittautumista. Kysymykseen vastasi 79 henkilöä ja kysymyksen vastausten keskiarvo on 3,6, mikä tarkoittaa selkeästi suuremman osan vastaajista mieluiten osallistuvan toimintaan ilman ennakkoilmoittautumista. Tästä voidaan todeta matalankynnyksen toiminnan olevan suosittu tapa osallistua toimintaan.

Kysymyksen 22 tavoitteena on selvittää osallistuisiko vastaaja yhdistyksen vapaaehtoistoimintaan ilman vaatimusta aiemmasta osaamisesta. Kysymykseen vastasi 92 henkilöä. Vastausten keskiarvoksi muodostui 4,1, josta voidaan todeta huomattavan määrän vastaajista tekevän vapaaehtoistyötä mieluiten ilman, että heiltä vaaditaan aiempaa kokemusta. Tämä tulos on merkittävä ja se tukee muita tuloksia matalankynnyksen toiminnan suosiosta.

Kysymys 22: Osallistuisin Helriden toimintaan mieluiten ilman vaatimusta aiemmasta osaamisesta

Mini- miarvo	Maksi- miarvo	Kes- kiarvo
1,0	5,0	4,1

Taulukko 7: Toimintaan osallistuminen ilman vaatimusta aiemmasta osaamisesta.

Kysymyksen 23 avulla tavoiteltiin saada tietoa liittyen vastaajien mielenkiintoon osallistua yhdistyksen vapaaehtoistoimintaan niin, että vapaaehtoiset koulutettaisiin toimintaa varten. Kysymykseen vastasi 68 henkilöä ja kysymyksen keskiarvoksi muodostui 3,4 yksikköä. Tämä tulos osoittaa vastaajien selkeästi mieluiten tekevän vapaaehtoistyötä ilman, että heidät koulutettaisiin toimintaan. Myös tämä tulos tukee matalankynnyksen toiminnan suosiollisuutta.

Kysymys 23: Osallistuisin Helriden toimintaan mieluiten ilman Helriden järjestämää koulutusta

Mini- miarvo	Maksi- miarvo	Kes- kiarvo
1,0	5,0	3,4

Taulukko 8: Toimintaan osallistuminen ilman toimintaan koulutusta.

6 TULOKSET, JOHTOPÄÄTÖKSET JA KEHITTÄMISEHDOTUKSET

Tällä opinnäytetyöllä pyrittiin kehittämään toimeksiantajayhdistyksen vapaaehtoistoimintaa selvittämällä motivaatiota ja motivaation keinoja tietoperustaisuutta sekä työtä varten tehdyn tutkimuskyselyn tuloksia hyödyntäen. Tähän lukuun on koottu aineiston työstämisessä esiin nousseita havaintoja, johtopäätöksiä ja kehittämisehdotuksia. Luvun viimeiseen alalukuun on koottu kaikki kehittämisehdotukset yhteen.

Kyselyn tulokset osoittavat vapaaehtoistyön kiinnostavan hyvin paljon. Tämä tulos on loistava lähtökohta vapaaehtoistoimintaa järjestettäessä. Myös kyselyn erinomainen vastausprosentti osoittaa vapaaehtoistyön suuren kiinnostavuuden määrän. Jotta Helride voisi mahdollisimman hyvin saada vapaaehtoisia ja sitouttaa heitä toimintaansa, on sen tärkeää tarkastella erityisesti vapaaehtoisten motivaatioon vaikuttavia tekijöitä.

6.1 Vapaaehtoistoiminnasta vastaavan nimeäminen ja viestinnän kehittäminen

Benchmarkkaus ja vertailun tuloksista nousi useita ideoita, joita Helriden kannattaa hyödyntää. Benchmarkkaus (Alanen ym. 2022) tulokset osoittavat organisaatiolle nimetyn vapaaehtoistoiminnan järjestäjän tuovan merkittävää hyötyä, varsinkin jos nimetty henkilö kehittää muita benchmarkkaus tuloksia toimintaa kehittäessään. Muita tuloksia on vapaaehtoistyön luonteen avaaminen, helpon yhteydenottotavan järjestäjään luominen ja dialogin luominen toiminnan järjestäjän ja vapaaehtoisten välille. Myös, kun työtä varten tehdyssä kyselyssä kysyttiin, mitkä asiat voisivat tehdä järjestöstä helposti houkuttelevamman, vastauksissa nousi esille ehdotuksia helposti muistettavasta tavasta ottaa yhdistykseen yhteyttä ja antaa yhdistykselle palautetta, omasta kanavasta vapaaehtoistoiminnalle ja jonkinlaisesta paikasta tai foorumista, jossa keskusteluun voi osallistua, kun tällä hetkellä keskustelu hajautuu erilaisten (vaikeasti) löydettävien somepostausten alle. Helridelle suositellaankin nimeämään vapaaehtoistoiminnan vastaava, joka suunnittelee ja järjestää toimintaa sekä ylläpitää keskustelua vapaaehtoisiin. Helridelle suositellaan myös luomaan oma sivusto tai kanava, jossa vapaaehtoistoiminnasta voitaisiin tiedottaa ja ylläpitää tätä edellä mainittua dialogia.

Dialogi lisää parhaimmillaan myös osallisuuden tunnetta. Tietoperustaisuudesta nousseista tuloksista huomataan, että osallisuuden kautta vapaaehtoinen sitoutuu intuitiivisesti toimintaan.

Eri tavoin sitouttamiseen panostamisessa olisi Helridelle selkeää hyötyä, kun toiminnan jatkuvuuden kannalta sitoutumisen merkitys korostuu myös tärkeän hiljaisen tiedon välittämisessä.

Myös Palloliiton vertailun tuloksista voidaan ottaa mallia verkkosivujen rakentamisessa vapaaehtoistoiminnan näkökulmasta. Vapaaehtoistoimintaa tarkastellessa selkeät ja helposti saavutettavissa olevat tavat ottaa Helrideen yhteys sekä omat sivut vapaaehtoistoiminnalle auttaa vapaaehtoisten saamisessa mukaan ja heidän sitouttamisessaan. Tietoperustaisuuden tulokset osoittavat myös, kuinka vapaaehtoisen saatavilla olevat tehtävien kuvaukset vaikuttavat toiminnan järjestäjän lähestyttävyyteen positiivisesti (Laimio & Välimäki 2011, 28). Vaikka kyselystä nousseiden tulosten mukaan Helride koetaan hyvin helposti lähestyttävänä, on vapaaehtoisten rekrytoimisessa ja sitouttamisessa edellä mainitut asiat tärkeää huomioida toimintaa järjestettäessä.

Dialogisuus ja verkkosivujen päivittäminen tai muun vapaaehtoisille suunnatun alustan luominen liittyvät myös tiedottamiseen. Tietoperustaisuuden tulokset osoittavat, että vahva ja selkeä tiedottaminen auttaa luottamuksen rakentamisessa (Kuuluvainen 2015, 62–63). Avoimuus ja dialogisuus lisäävät luottamusta, joka taas auttaa laadukkaan yhteisöllisyyden rakentumisessa (Kuuluvainen 2015, 62–63). Dialogisuuteen liittyy myös pohtiminen, miten eri taustat omaaville henkilöille viestitään heidän ymmärtämällään kielellä (Fields 2019, 1).

6.2 Sitoutuminen, motivaation lähteet ja motivoinnin keinot

Sitoutumista tarkastellessa on olennaista tarkastella mikä motivoi vapaaehtoista. Tietoperustaisuuden mukaan vapaaehtoistoiminta itsessään luo välitöntä merkitystä vapaaehtoiselle. Motivaatiota tarkastellessa on tärkeää huomioida erilaiset motivaation lähteet. Vapaaehtoisia motivoi usein sisäiset motivaatiot, joissa tyytyväisyys tulee itse tekemisestä ja sen tuottamasta ilosta. Nämä sisäiset motivaatiotekijät liittyvät itsensä toteuttamiseen ja kehittämiseen sekä pätemisen tarpeisiin. Vapaaehtoistoiminnan järjestäjän on tärkeää tavoittaa erilaisia ihmisiä vapaaehtoisiksi, tarjota heille sisällöllisesti mieluisia tehtäviä ja tukea heitä myös heidän osaamisensa tunnistamisessa ja kehittämisessä. Helriden on hyvä pitää edelliset asiat sekä kyselyn tuloksia mielessä vapaaehtoistoimintaa järjestäessään. Tietoperustaisuutta ja kyselyn tuloksia tarkastellessa yhdistyksen kannattaa siis järjestää vapaaehtoistoimintaa, joka liittyy erilaisten skeittipaikkojen kunnostamiseen ja rakentamiseen sekä osallistaa vapaaehtoisia suunnittelussa. Myös erilaisten skeittitapahtumiin ja -kisoihin liittyvää vapaaehtoistoimintaa on suositeltavaa järjestettävän.

Kyselyn tulokset osoittavat, että vapaaehtoistyön tekeminen kiinnostaa, joka on erinomainen lähtökohta vapaaehtoistoiminnan järjestämiseen.

Kyselyn tulokset osoittavat, että vapaaehtoistyötä tehtäisiin mieluiten osana yhteisöä olemisen ilosta, osana tapahtumaa olemisen ilosta, ilmaista hallivuorokäyntiä vastaan sekä pientä syötävää ja juotavaa vastaan. Erityisesti alaikäisiä motivoi vapaaehtoistyöstä saatu todistus sekä myös mahdollisuus tehdä vapaaehtoistyötä osana harjoitteluaan. Helriden on siis suositeltavaa motivoinnin ja sitouttamisen kannalta hyödyntää näitä edellä mainittuja tuloksia toimintaa järjestäessään.

”Oikean, arvomaailmaani sopivan ja mielekkään asian puolesta on ilo ahertaa ja puurtaa ilman korvausta.”

Kaikki Helriden järjestämät tapahtumat, talkoot, työpajat ja kisat ovat hyviä keinoja saattamaan ihmiset yhteen. Avoimuus ja läpinäkyvyys voi madaltaa kynnystä osallistujissa ja siten lisätä osallistujien määrää, joten on myös hyvä kertoa yhdistyksen taustoista ja sen tekijöistä. Perinteisten skeittikisojen lisäksi olisi hyödyllistä järjestää muita tapahtumia, joissa yhdistyksessä toimivia henkilöitä on paikalla valmiina kohtaamaan ja keskustelemaan ihmisten kanssa. Kehittämisehdotuksena esitetään Helridelle järjestää avoin tapahtuma, jonka tarkoituksena on koontua yhteen ja viettää yhdessä rennosti aikaa skeitaten. Korosta mainostuksessa keille kaikille tapahtuma on suunnattu ja miten turvallisemman tilan periaatteita noudatetaan. Tarjoile tapahtumassa osallistujille syötävää ja juotavaa.

Hyvä motivoinnin keino on positiivisen palautteen antaminen vapaaehtoisille. Positiivista palautetta saadessaan ihmisen mieliala kohenee, terveys paranee ja sitoutuneisuus lisääntyy (Pessi 2010). Helriden suositellaan käyttävän positiivisen ja kannustavan palautteen antamista, kun se järjestää toimintaansa. Palautteen antamisessa on myös suositeltavaa hyödyntää tietoperustassa esitettyä kannustavan ohjauksen mallia (Pessi & Oravasaari 2010).

Vapaaehtoisten toimintaan sitouttaminen on yhdistykselle helpottava asia, joka auttaa säilyttämään hiljaisen tiedon organisaatiossa, kun vapaaehtoisten tiuhan tahdin vaihtuvuus vähenee. On kuitenkin tärkeää huomioida, että vapaaehtoisen sitoutuminen rakentuu ja muuttuu jatkuvasti, jolloin sitouttamisen onnistumista on tärkeää seurata.

Helride on kiinnostunut saamaan myös nuoria mukaan vapaaehtoistoimintaan. Erityisesti 16–17-vuotiaista löytyy henkilöitä, joita vapaaehtoistyön tekeminen kiinnostaa. Haasteena on heidän tavoittaminen ja, että heille mielekkään vapaaehtoistoiminnan löytyminen onnistuu. Alaikäisten kohdalla kysymyksen mihin Helriden järjestämään vapaaehtoistoimintaan osallistuisit mieluiten suosituimmat vastaukset ovat DIY rakentaminen ja rakentaminen (59 %), skeittikisojen järjestäminen (44 %) ja skeittipaikkojen suunnittelu (41 %). Tulosten perusteella alaikäisille kohdennetut vapaaehtoistoiminnat ovat suositeltavaa tehdä liittyen erilaisiin skeittipaikkojen suunnitteluun ja rakentamiseen sekä skeittikisojen järjestämiseen. Helride pitää nuoria merkittävänä kohderyhmänä, jotka haluavat toimintaansa mukaan ja sitouttaa heidät siihen.

6.3 Säännöllistä matalankynnyksen vapaaehtoistoimintaa

Helriden suositellaan järjestävän matalan kynnyksen vapaaehtoistoimintaa, johon vapaaehtoisien helppo lähteä mukaan. Kyselyn tulokset osoittavat, että vapaaehtoistyötä toivotaan päästä tekemään ilman ennakoilmoittautumista, ilman koulutusta toimintaan sekä ilman, että vapaaehtoiselta edellytetään aiempaa osaamista vapaaehtoistyöhön liittyen. Vapaaehtoistyötä tehtäisiin mieluiten niin, että toimintaa järjestetään säännöllisesti ja, että toimintaan voi osallistua satunnaisesti. On siis suositeltavaa järjestää vapaaehtoistoimintaa säännöllisesti, esimerkiksi kerran kuukaudessa, niin, että toimintaan vain kävellä sisään ja päästä tekemään työtä, kuitenkin tarjoten mahdollisuuden osallistua toiminnan sisältöön. On suositeltavaa tehdä toiminnan suunnittelu osallistamalla vapaaehtoisia esimerkiksi tekemällä etukäteen kysely, jossa vapaaehtoistyön teeman tarkempaan sisältöön voi vastaamalla vaikuttaa. On suositeltavaa myös luoda osallisuuden kokemuksia itse toiminnan aikana.

6.4 Vapaaehtoistoiminnan toistuvuus

Kyselyn tulokset osoittavat valtaosa vastaajista osallistuvan mieluiten Helriden vapaaehtoistoimintaan siten, että heillä on mahdollisuus osallistua toimintaan satunnaisen toistuvasti. Toimintaan satunnaisen toistuvasti osallistumisen mahdollistaminen voidaan taata järjestämällä toimintaa satunnaisesti esimerkiksi kerran kuukaudessa. Toimintaa voidaan järjestää esimerkiksi kerran kuukaudessa, joka kuukauden ensimmäisenä lauantaina tai 10 kertaa vuodessa satunnaisina ajankohtina, jotka ilmoitetaan etukäteen pitkällä tai lyhyellä varoitusaajalla. Hyvissä ajoin tiedottaen annetaan vapaaehtoistyöstä kiinnostuneille parempi mahdollisuus tulla vapaaehtois-

toimintaan mukaan. Helride on tyypillisesti järjestänyt vapaaehtoistoimintaa erittäin satunnaisesti ja vain muutaman päivän varoajalla, jolloin toimintaan mukaan tuleminen on tehty osalle vapaaehtoistyöstä kiinnostuneille vaikeaksi, kun vapaaehtoistoiminnan ajankohdan aikana siitä kiinnostuneilla voi jo olla muuta ohjelmaa. Helriden suositellaan järjestävän vapaaehtoistoimintaa säännöllisesti, jotta voidaan mahdollistaa toimintaan osallistuminen matalalla kynnyksellä.

6.5 Skeittaajien kykyjen ja taitojen hyödyntäminen vapaaehtoistoiminnassa

Skeittaaminen tuo sitä harrastaville erilaisia hyötyjä, mutta myös skeittaajilla itsellään on erilaisia kykyjä ja taitoja, joita voidaan hyödyntää vapaaehtoistoiminnassa. Toimintaan mukaan lähteminen on helpompaa, kun vapaaehtoinen pääsee hyödyntämään omia vahvuuksiaan. Helriden suositellaan pohtivan, miten se voisi järjestää sellaista vapaaehtoistoimintaa, joka tukee näitä kykyjä ja taitoja ja siten innostaa ihmisiä tekemään vapaaehtoistyötä. Toimintaa suunniteltaessa suositellaan myös, että toiminnan järjestäjä huomioi skeittikulttuurille ominaiset itse tekemisen, kollektiivisuuden ja anti-autoritääriset asenteet. Vapaaehtoisten taitoja ja kykyjä sekä motivaatiota voidaan tukea työnohjauksen avulla. Helriden suositellaan tekevän suunniteltua työnohjausta, jossa vapaaehtoisille annetaan mahdollisuus vaikuttaa työn sisältöön ja sen etenemiseen. Kannusta ja ohjaa haluttuun suuntaan käskyttämisen sijaan.

6.6 Aiempi kokemus vapaaehtoistyön tekemisestä

Kyselyn tulokset osoittavat vastaajien tehneen aiemmin vapaaehtoistyötä hieman yli keskiarvon verran (2.6) ja vastaajien olevan selvästi yli keskiarvon kiinnostuneita vapaaehtoistyön tekemisestä (3.5). Työn tekijän ennako-odotusten mukaisesti kyselyyn vastanneet alaikäiset (2.2) ovat tehneet vähemmän vapaaehtoistyötä, kuin täysikäiset (2.8), mutta toisaalta ero näiden ryhmien välillä oli odotettua pienempi, eikä ero ole työn kannalta kovin merkittävä. Ennakoajatukset vapaaehtoistyöstä kuitenkin vähenee, kun kokemus sen parissa kasvaa, joten kokemus vapaaehtoistyöstä voi tarkoittaa matalampaa kynnystä lähteä vapaaehtoistoimintaan jatkossakin mukaan.

Uusien vapaaehtoisten toimintaan mukaan houkuttelemiseksi ja nykyisten vapaaehtoisten sitouttamiseksi Helriden suositellaan toteutettavan tapahtuma tai tapaaminen, jonka teemana on Helriden toimintaan ja sen tekijöihin tutustuminen. Tapahtuman suositellaan olevan avoin ja

rento tapahtuma, jossa näiden mahdollisten uusien vapaaehtoisten ja nykyisten vapaaehtoisten olisi mahdollista tavata toisiaan luontevassa ilmapiirissä ja ympäristössä. Tapahtuman paikkana voisi olla esimerkiksi Kontulan skeittihalli ja voitaisiin toteuttaa Helriden oman hallivuoron aikana. Tähän tapahtumaan voidaan houkutella tekijöitä mukaan ilmaisella skeittihallin sisäänpääsillä ja syötävällä sekä virvokkeilla, jotka nousivat eräksi suosikeiksi, kun kysyttiin milaista hyötyä vastaan vastaaja lähtisi mieluiten mukaan vapaaehtoistoimintaa.

6.7 Millainen vapaaehtoistyö kiinnostaa

Kyselyssä selvitettiin mihin vapaaehtoistoimintaan vastaaja osallistuisi mieluiten, jossa nousi merkittävästi esille vastaukset skeittipaikkojen kunnostamisesta, DIY skeittiparkkien rakentamisesta ja kunnostamisesta, muiden skeittitapahtumien järjestämisestä, skeittipaikkojen suunnittelusta ja skeittikisojen järjestämisestä. Lähes 60 prosenttia kaikista vastauksia liittyivät nimenomaan skeittipaikkojen, kuten DIY skeittipaikkojen, rakentamiseen ja kunnostamiseen. Kehittämisehdotuksena Helriden suositellaan skeittipaikkojen kunnostamiseen ja rakentamiseen liittyvää työpajaa, jossa korjataan jo olemassa olevaa skeittipaikkaa tai skeittiobstaakkeliä tai rakennetaan kokonaan uusi skeittipaikka tai obstaakkeli, johon kutsutaan sekä uusia, että nykyisiä tekijöitä mukaan. On huomion arvoista, että kyselyn tulosten mukaan vapaaehtoistyön tekemisessä houkuttaa selkeästi mahdollisuus olla osana yhteisöä. Yhteisöllisyyden kokemisen tukemiseksi suositellaan toimintaa suunnitellessa ottamaan huomioon ja pohtimaan miten yhteisöllisyyttä voidaan tukea esimerkiksi osallisuuden lisäämisen keinoilla.

6.8 Yhteisöllisyyden merkitys motivaatioon

Yhteisöllisyyden merkitys nousi myös kyselyn tuloksissa esille varsinkin, kun tarkastellaan mikä motivoi vapaaehtoista. Kyselyn tulokset osoittavat vapaaehtoisten suurimman motivoinnin lähteen olevan osa yhteisöä oleminen. Yhteisöllisyyteen kannattaa panostaa, kun halutaan vapaaehtoisia toimintaan mukaan. Tietoperustaisuuden tuloksista huomataan, kuinka vapaaehtoistyön muodostama yhteisö onkin monille vapaaehtoisille voimakkaasti sitouttava tekijä. On myös tärkeää, että yhdistyksen vapaaehtoiset voivat osallistua yhteisön toimintaan mahdollisuuksiensa mukaan.

Kyselyn tulokset osoittavat vastaajien olevan kiinnostuneita vapaaehtoistyöstä ennen kaikkea skeittauksen ja skeittikulttuurin tukemisen, yhteisen hyvän ja yhteisön hyväksi tekemisen takia.

Vastauksissa nousi myös yhteisöllisyys, samanhenkisten henkilöiden tapaamisen ja yhdessä tekemisen, sekä hyvän ”porukan” ja ”meiningin” vuoksi.

Vapaaehtoisten yhteisöllisyyden kokemukset tulisi mahdollistaa toiminnan järjestäjän toimesta (Pessi 2010, s 176). Yhteisöllisyyttä eikä hyvää henkeä tulisi pitää itsestäänselvyyksinä, niiden ylläpito vaatii jatkuvaa työtä. Toimeksiantajalle suositellaankin panostamista yhteisöllisyyden ja hyvän hengen rakentamiseen ja ylläpitoon.

6.9 Vapaaehtoistyön kiinnostamattomuus

Kyselyn tarkentavien avointen kysymysten tuloksista selviää myös syitä vapaaehtoistyön kiinnostamattomuuteen. Merkittävä määrä vastaajista tarkensi vapaaehtoistyön kiinnostamattomuuden johtuvan ajan riittämättömyyden kokemuksista. Toisaalta mielenkiintoisesti muutamassa vastauksessa kerrottiin, että vapaaehtoistyöhön riittäisi aikaa vain, jos se liittyy skeitti-paikkojen kunnostamiseen tai rakentamiseen. Herää kysymys, että kuinka monen kohdalla vapaaehtoistyön tekemisen kiinnostamattomuus johtuu nimenomaan vapaaehtoistyön aiheen kiinnostamattomuudesta. Helridelle suositellaan vapaaehtoistoimintaa suunnitellessa pohtia mahdollisten vapaaehtoisten motivaation lähteitä ja käyttää tämän opinnäytetyön ja sitä varten tehdyn kyselyn tuloksia hyödykseen toimintaa kehittäessään.

Lisäksi kyselyssä nousi muutamassa vastauksessa esille vapaaehtoistyön kiinnostamattomuuden syiksi vastaajan olevan jo työllistynyt, tarvitsevansa elämäntilanteensa vuoksi korvauksen työstä tai tarvitsevansa rahaa elääkseen. Kyselyssä tuotiin introtekstissä esille Helridellä tehtävän vapaaehtoistyön luovan mahdollisuuden päästä korvauksellisen työn piiriin. Tästä herää kysymys, miten Helride korostaa tätä mahdollisuutta ja miten se tuodaan konkreettisesti esille. Helridelle suositellaan, että se kehittää toimintaansa tältä osin esimerkiksi avaamalla verkkosivuillaan miten vapaaehtoiseksi pääsee ja millainen on polku vapaaehtoisesta työntekijäksi Helridellä.

6.10 Kyselyn Helriden toiminta osion tuloksien tarkastelua

Helridellä on otolliset mahdollisuudet vapaaehtoistoiminnan järjestämiseen. Sen eri toimintoihin on osallistunut yli puolet kyselyn vastaajista, jolloin kynnys osallistua myös vapaaehtoistoimintaan madaltuu, Helriden ollessa tuttu toimija. Jatkokysymyksestä selvisi mihin toimintoihin vastaajat olivat osallistuneet. Tätä tietoa voidaan hyödyntää esimerkiksi vapaaehtoisto-

mintaa suunniteltaessa. Mitä todennäköisimmin vapaaehtoistoimintaan osallistuminen madaltuu, kun vapaaehtoistoimintaa järjestetään vapaaehtoisille jo ennestään tutussa tilassa. Vapaaehtoistoimintaa voitaisiin järjestää esimerkiksi Helriden omilla skeittauksen hallivuoroilla.

Vastaajista noin 70 prosenttia ovat kiinnostuneita tulevaisuudessakin osallistua Helriden toimintaan, joka lisää hyvää lähtöasetelmaa vapaaehtoistoimintaan ja vapaaehtoistyöhön osallistumiseen. Hyvää lähtöasetelmaa petaa myös erinomainen 4,3 keskiarvon tulos Helriden toimintojen kiinnostavuuden kysymyksessä sekä erittäin hyvä 4,0 keskiarvo, kun kysyttiin, kuinka helposti lähestyttävänä Helride koetaan. On selvää, että Helride on tunnettu toimija, sen toimintoihin halutaan osallistua ja se koetaan helposti lähestyttävänä.

Helriden helposti lähestyttävyyttä selvittävää kysymystä seurasi jatkokysymys, jossa kysyttiin miten Helride voisi olla lähestyttävämpi. Tuloksista nousi hyviä vastauksia, joita Helride voi myös opinnäytetyön valmistuttua hyödyntää toimintansa kehittämisessä. Huolimatta siitä, että Helride koetaan jo nyt helposti lähestyttävänä, antavat jatkokysymyksen vastaukset tekijän mielestä hyödyllisiä ehdotuksia ja huomioita.

6.11 Koonti keskeisistä kehittämis ehdotuksista

Tässä alaluvussa on koottuna työn kannalta oleelliset kehittämis ehdotukset tiivistetyssä muodossa.

- ❖ Nimeä vapaaehtoistoimintaa järjestävä henkilö.
- ❖ Järjestä toimintaa suunnitelmallisesti.
- ❖ Tarkastele motivaatioon ja sitoutumiseen vaikuttavia tekijöitä ja huomioi ne toiminnan järjestämisessä.
- ❖ Panosta yhteisöllisyyteen. Vapaaehtoisten ja järjestäjän yhteen saattaminen on hyvä keino luoda yhteisöllistä ympäristöä. Järjestä tapahtumia ja tilaisuuksia, joihin kutsutaan vapaaehtoiset ja vapaaehtoistyöstä kiinnostuneet.
- ❖ Saata vapaaehtoisia yhteen sekä kannusta, keskustele, osallista, ohjaa ja tue heitä. Järjestä toivottua toimintaa toivotulla tavalla.
- ❖ Järjestä esimerkiksi skeittipaikkojen rakentamiseen ja kunnostamiseen liittyvää vapaaehtoistoimintaa.

- ❖ Panosta viestintään ja dialogiin vapaaehtoisten ja Helriden välillä. Tee nettisivuille osio vapaaehtoistoiminnalle, josta löytyy tai jota kautta voi ottaa Helrideen tai vapaaehtoistoiminnasta vastaavaan henkilöön yhteyden.
- ❖ Käy keskustelua vapaaehtoisten kanssa ja osallista heitä suunnitteluun.
- ❖ Järjestä toimintaa säännöllisesti, jotta siihen osallistuminen on mahdollista satunnaisten toistuvasti.

7 POHDINTA JA ARVIOINTI

Opinnäytetyön aineistosta nousi esille ennen kaikkea erilaisia motivaatioon ja sitoutumiseen vaikuttavia havaintoja. Vapaaehtoistyön tekemiseen vaikuttaa toimintaympäristö, työtehtävät, yhteisö, dialogisuus, osallisuus, oppiminen ja motivaatio.

Työn tarve perustuu toimeksiantajan tarpeeseen kehittää vapaaehtoistoimintaansa. Vapaaehtoistyö ja vapaaehtoistoiminnan järjestäminen ovat niin yksilöllisellä, kuin yhteiskunnallisella tasolla merkittäviä. Vapaaehtoistoiminnan järjestämistä on tutkittu kansallisesti ja kansainvälisesti laajalti, mutta tarkempaa tutkimusta skeittijärjestöjen vapaaehtoistoiminnasta ei ole vastaavanlaisella laajuudella tehty. Työtä pystyy toimeksiantajan lisäksi hyödyntää muut vapaaehtoistoimintaa järjestävät tahot, erityisesti skeittijärjestöt.

7.1 Tekijän pohdintaa ja arviointia

Tässä alaluvussa esitetään tekijän omaa arviointi opinnäytetyöstä ja sen prosessista. Luvussa esitellään järjestyksessä prosessia ja prosessin vaiheita, tekijän taustatietoja ja roolia tilaajaorganisaatiossa sekä Helriden järjestämää vapaaehtoistoimintaa, soveltuvuutta yhteisöpedagogin alalle, tapaustutkimusta opinnäytetyön menetelmänä, työn luotettavuutta ja eettisyyttä, viestintää, sekä ehdotuksia jatkotoimenpiteistä.

Humakin opinnäytetyö on työelämän kehittämistehtävä, joka orientoituu tulevaisuusajatteluun ja tuottaa tilaajalle jotain konkreettista. Se tuottaa uutta tietoa ja kehittää tilaajan toimintaa. (Humak 2023b.) Tämä opinnäytetyö ei ole tieteellinen tutkimus, vaikka siinä käytetään tieteellisen tutkimuksen menetelmiä. Työn prosessi on kuitenkin verrattavissa tieteelliseen tutkimusprosessiin. Tieteellinen tutkimus on vaiheittain etenevä luova prosessi, joka noudattaa yleensä tiettyä etenemistapaa. Prosessi etenee aiheenvalinnasta, aiheeseen perehtymisestä ja tutkimuskysymysten laatimisesta tutkimuksen suunnitteluun, toteutukseen ja lopulta analysointiin. Prosessiin kuuluu myös raportointi, joka voidaan toteuttaa esimerkiksi vaiheittaisen tai tarkentuvan prosessikirjoittamisen menetelmällä. (Lähdesmäki 2009.)

Edellä kuvattujen tavoitteiden ja prosessien tavoin tämä opinnäytetyö tehtiin prosessina ja työn tuloksena syntyi uutta tietoa ja se kehittää tilaajan toimintaa. Työ alkoi aiheenvalinnalla ja aiheen tietoperustaan perehtymisellä. Seuraava prosessi oli tutkimussuunnitelman eli opinnäytetyön suunnitelman tekeminen, joka muodostui tutkimusaiheeseen perehtymisessä saadusta kä-

sityksestä ja kiinnostavista tutkimuskysymyksistä. Suunnitelmaan kirjattiin tutkimuksen lähtökohdat, toteuttaminen ja raportointi. Suunnitelma ohjasi työn etenemistä. Työhön valikoitu tutkimuskysely tiedonkeruumenetelmäksi. Kyselyn tulokset kerättiin ja analysointiin, joiden pohjalta muodostui johtopäätökset. Tutkimustulosten ja niiden saavuttamiseen liittyvät toimet ja lähtökohdat raportoitiin opinnäytetyöhön kirjallisesti.

Tutkimuksessa, eli tässä tapauksessa opinnäytetyössä, on tarkoituksena noudattaa tieteellisen kirjoittamisen periaatteita ja siinä on päämääränä selvittää tutkimuksen kulku ja argumentoida tulokset kirjallisesti. Tämä tutkimus toteutettiin tarkentuvan prosessikirjoittamisen menetelmällä. Tutkimusprosessi on ollut laaja, siihen sisältyi kirjoittamista, joka oli käytännössä muun muassa tutkimusideoiden kirjaamista, tutkimussuunnitelman kirjoittamista, muistiinpanojen laatimista ja niiden kommentointia sekä analyysin ja tutkimustulosten kirjoittamista. (Lähdesmäki 2009)

Opinnäytetyön tekijälle muodostui käsitys siitä, että Helriden vapaaehtoistoiminta ja sen hallinta ei ole riittävän strukturoitua eikä selkeäviivaista. Struktuurin ja selkeiden toimintamallien puuttuessa vapaaehtoisille suunnatut hyvät osallistumismahdollisuudet jäivät osittain käyttämättä. Tekijä ehdotti puheenjohtajalle mahdollisuudesta lähteä kehittämään vapaaehtoistoimintaa opinnäytetyön avulla. Puheenjohtaja koki opinnäytetyön tuoman mahdollisuuden hyvänä ja näin prosessi lähti käyntiin. Seuraavaksi tekijä teki opinnäytetyön ehdotuksen, joka esiteltiin yhdistyksen hallitukselle, joka hyväksyi sen. Työn tekijän ymmärrys yhdistyksen nykyisestä tilanteesta ja toiminnasta oli hyvä ja näin ollen hän oli hyvässä asemassa lähtemään kehittämään yhdistyksen toimintaa. Ehdotuksessa esitettiin vapaaehtoistoiminnan kehittämiseksi tiedon tuottamista kyselyn ja tietoperustaisuuden kautta sekä tekemällä kehittämissuhteita niiden avulla. Näiden avulla toivottiin löydettävän ratkaisuja vapaaehtoisten mukaan saamiseen ja heidän sitouttamiseen toimintaan pitkäaikaisesti. Työhön valikoitui hyvät ja tarkoitukseensa sopivat menetelmät.

Työn prosessivaiheita on useita ja tekijä koki koko opinnäytetyöprosessin mielenkiintoisena ja opettavaisena. Tekijä tunnistaa kehittämiskohteinaan aiemmin tehdyn työn aiheen rajaamisen tärkeyden ja sen, kuinka aiheen aiempi rajaaminen auttaa myös tutkimuskysymyksen asettamisessa. Näiden toteutuessa työn työstäminen olisi kokonaisuudessaan ollut varmasti helpompaa, kun tekijä olisi kyennyt keskittymään oleellisiin aiheisiin.

Opinnäytetyön tekijällä on paljon aikaisempaa omakohtaista kokemusta yhdistystoiminnasta ja vapaaehtoistoiminnasta. Tekijällä on myös laajalti tietoa kohderyhmästä eli skeittaajista, skeittauksen toimintaympäristöstä ja kulttuurista. Tekijä on harrastanut skeittausta yli 20 vuotta ja asunut Helsingissä lähes 15 vuotta, joten myös Helsingin skeittikulttuuri on hänelle hyvin tuttu. Opinnäytetyön tekijän kokemus ja tieto auttaa työn luotettavuuden muodostumisessa virheellisten tulkintojen mahdollisuuksien pienentyessä.

Tekijällä on laaja ymmärrys Helriden toiminnasta, hän on pitkään osallistunut Helride yhdistyksen toimintaan sekä myös sitä edeltävän yhdistyksen, Helsingin rullalautailijat ry, toimintaan. Hän on viidettä vuotta Helriden hallituksen jäsen ja pidemmältä ajalta osallistunut Helriden toimintaan, kuten tapahtumiin ja skeittauksen hallivuoroihin. Tekijä on toiminut hallituksen jäsenenä olemisen lisäksi myös monissa muissa rooleissa ja toimintaympäristöissä vapaaehtoistyön tehtävissä sekä työtehtävissä, joista on maksettu korvausta. Tekijällä on siis omakohtaista kokemusta pitkältä ajalla niin toimintaan osallistumisesta, kuin sen suunnittelusta ja toteuttamisesta, joten hänellä on hyvä ja laaja ymmärrys yhdistyksen toiminnasta. Tekijän ymmärrys alasta ja kentästä lisää työn luotettavuutta.

Helriden merkittävä vapaaehtoistyön muoto on hallituksen jäsenenä toimiminen. Se järjestää myös muuta vapaaehtoistoimintaa, mutta sitä järjestetään harvoin ja satunnaisesti sekä tyypillisesti hyvin pop-up tyyppisenä toimintana. Vapaaehtoistoiminnan suunnitteluun ja toteutukseen käytettävä aika ja panostus on vähäistä. Toteutuneet vapaaehtoistoiminnat nähdään kuitenkin yhdistyksen, monien sen jäsenten ja vapaaehtoisten sekä toimintaan osallistuvien tai siitä kiinnostuneiden toimesta merkityksellisenä. Vapaaehtoistoiminta on pääasiassa keskittynyt erilaisten skeittipaikkojen siivoukseen ja kunnostamiseen. Tämä työ tuo Helridelle merkittävää tietoa ja ideoita toimintansa kehittämiseen ja mahdollistaa toiminnan viemisen uudelle tasolle.

Yhteisöpedagogi on moniosaaja, joka toimii moninaisissa ammatillisissa toimintaympäristöissä. Yhteisöpedagogikoulutuksessa korostuukin työelämän tarpeista kumpuava osaamisen kehittäminen. Yhteisöpedagogitutkinnon ydinkompetensseihin kuuluu yhteisöllinen, yhteiskunnallinen, pedagoginen ja kehittämisosaaminen. (Humak 2023.) Tämä työ on hyvä esimerkki moninaisessa toimintaympäristössä toimimisesta, jossa työn tarve ja tavoitteet ovat vahvasti työelämälähtöisiä. Tämä työ on siis erittäin ajankohtainen ja osuva yhteisöpedagogin alalle.

Työssä kehitetään järjestön toimintaa ja sillä tavoitin vahvistetaan kansalaisjärjestöyhteiskunnan asemaa. Järjestökenttä on muutoksen ja murroksen alla, jolloin tämän aseman vahvistamisen

merkitys korostuu tässä työssä. Työn merkitys korostuu vapaaehtoistoiminnan ja -työn merkityksen kautta. Moni järjestö järjestää vapaaehtoistoimintaa tai toimii vapaaehtoislähtöisesti. Tämä työ on erittäin hyvä työkalu, jota muutkin järjestöt, kuin Helride voi hyödyntää. Tekijän ymmärryksen mukaan juuri moni skeittijärjestö toimii vapaaehtoislähtöisesti, jolloin työ on erityisen sopiva skeittijärjestöille, kun tarkastellaan työn tuloksia, joiden keskiössä on varsinkin kyselyn osalta skeittaus ja skeittaajat.

Eri yhdistykset ja tahot kilpailevat yhä enemmän samojen ihmisten ajasta ja työpanoksesta. Tilaajan vapaaehtoistoimintaa kehittämällä luodaan parempia mahdollisuuksia vapaaehtoistyön tekemiseen ja siten mahdollistetaan otollista asemaa vapaaehtoistoiminnasta saatavien hyötyjen saamiselle. Vapaaehtoistoiminta luo välitöntä merkitystä niin vapaaehtoiselle, vapaaehtoisten tarjoamien palvelujen vastaanottajille, kuin toimintaa organisoiville yhteisöille ja palvelujärjestelmälle. Välillisesti se vaikuttaa toimijoiden lähiverkostoihin, myös toiminnan yhteiskunnalliset vaikutukset ovat merkittäviä. Vapaaehtoistoiminta soveltuu erinomaisesti yhteisöpedagogin alalle.

Tapaustutkimuksen valinta tutkimusmenetelmäksi oli työn luonteen kannalta osuvin valinta. Opinnäytetyössä toteutuu tapaustutkimuksen keskeisin tavoite, eli tapauksen määrittely, analysointi ja ratkaisu. Tapauksen määrittelyyn päästin, kun tarkasteltiin tilaaja Helriden tarvetta ja toivetta vapaaehtoistoimintansa kehittämiseen. Työn tapaukseksi määrittyi Helriden vapaaehtoistoiminnan kehittäminen, johon löydettiin ratkaisu tuottamalla tietoa kartoittamalla motivaatiota ja tuottamalla kehittämisideoita. Ratkaisemalla tapaus saatiin onnistunut opinnäytetyö aikaiseksi.

Työn aineistonkeruumenetelmän eli tutkimuskyselyn aineiston analyysimenetelmät olivat osuvia aineiston oleellisimpien tulosten tuottaessa määrällistä tietoa. Avoimet kysymykset analysointiin laadullisin menetelmin, joka on osuva menetelmä niiden käsittelyyn.

Tutkimusprosessin vaiheisiin liittyy erilaisia eettisiä näkökulmia, jotka on otettava huomioon laadukasta tutkimusprosessia tehdessä. Lyhyesti tutkimusetiikka tarkoittaa tiedeyhteisössä hyväksytyjen käytänteiden ja tapojen noudattamista tutkimuksen suunnittelussa, toteutuksessa ja raportoinnissa. (Lähdesmäki 2009.) Tässä työssä oli merkityksellistä, että sen luotettavuutta ja eettisyyttä seurattiin ja pohdittiin koko opinnäytetyön teon prosessin ajan. Tutkimuskysely to-

teutettiin varmistaen vastaajan anonymiteettiä, sitä varten ei kerätty yhteystietoja, eikä sen vastauksista pysty tunnistamaan yksittäistä vastaajaa. Kysely toteutettiin eettisiä ja luotettavia periaatteita noudattaen.

Kyselyn toteutus tehtiin verkkokyselynä, jonka rakentamiseen käytettiin Webropol-työkalua. Verkkokyselyn levitykseen käytettiin avointa verkkolinkkiä, jonka avulla vastaajien anonymiteetti pystyttiin varmistamaan. Ennen varsinaisen kyselyn julkaisua sitä testattiin ja muokattiin saatujen palautteiden perusteella. Tähän testaukseen osallistuivat pääasiassa toimeksiantajayhdistyksen aktiiveja ja hallituksen jäseniä. Kyselystä saatiin myös opinnäytetyön lehtorilta palautetta. Heiltä saatujen palautteiden perusteella sen kysymyksiä ja tekstin määrää vähennettiin ja muokattiin selkeämmäksi, jotta kyselyn vastaamisen kynnyksessä madaltuisi ja, jotta kyselyn avulla tavoitettaisiin luotettavampaa tietoa. Testaajat kokivat kyselyn sisällön ja tyylin hyväksi.

Kysely tuotti luotettavaa tietoa, joka on olennaista Helriden vapaaehtoistoiminnan kehittämiseen. Kyselyn luotettavuus rakentui sen hyvään vastausmäärään, sen jakamiseen skeittiyhteisöjen toimesta ja sen testaaminen testiryhmän avulla. Kyselyn ja koko opinnäytetyön luotettavuutta on vahvistamassa myös tekijän hyvä ymmärrys tilaajan toiminnasta, skeittaamisesta ja skeittikulttuurista, sekä niiden toimintaympäristöistä. Lisäksi kyselyn Webropol alustan käyttö oli onnistunut valinta. Webropol alusta mahdollisti monipuolisen kyselyn tekemisen sekä kyselyn tulosten keräämisen ja luokittelun.

Tässä työssä tarkasteltiin kyselyn tuloksia kaikkien ikäluokkien osalta sekä tehtiin vertailua alaikäiset ja täysi-ikäiset luokittelujen välillä, jotta Helride pääsisi tämän työn tulosten valossa järjestämään matalalla kynnyksellä vapaaehtoistoimintaa. Alaikäisten osallistuminen vapaaehtoistyöhön vaatii luvan kysymystä alaikäisen huoltajilta. Helriden vapaaehtoistoiminnan suunnitelmallisuuden ja rahallisten resurssien suuntaamisen vapaaehtoistoimintaan puuttuessa Helride voi lähteä järjestämään nopeammalla aikataululla toimintaa jo 18 vuotta täyttäneille.

Osa kyselyn kysymyksistä olisi voitu esittää paremmin ja siten saada luotettavampaa tietoa. Kyselyn 14. kysymys ”miksi vapaaehtoistyö kiinnostaa tai ei kiinnosta sinua” olisi ollut parempi, kun olisi kysynyt vain yhtä kysymystä. Tämän kysymyksen vastausten tulkitsemisessa koettiin haasteita, kun oli haastavaa saada varmuus siitä, että oliko vastaaja kiinnostunut vapaaehtoistyön tekemisestä vai ei. Vastaukset onnistuttiin kuitenkin lopulta luokittelemaan tarpeeksi hyvin tarkoitukseensa nähden. Tämä kysymys oli edeltävän kysymyksen jatkokysymys, jolla tavoiteltiin lisäarvoa edellisen kysymyksen vastaukseen.

Kyselyn luotettavuuden ja eettisten periaatteiden toteutumisen arviointiin liittyy myös pohdinta mahdollisista riskeistä mitä tekijän rooli Helride organisaatiossa mahdollisesti vaikuttaa kyselyn tuloksiin. Tekijän päätelmä oli, että se ei vaikuta merkittävästi kyselyn vastauksiin, koska tekijä ei ole organisaatiossa erityisen näkyvä hahmo, joten oletettavasti suurin osa vastaajista ei tunne kyselyn tekijää. Kyselyn jakamista varten tehtiin lyhyt introteksti, jossa mainittiin kyselyn liittyvän Helriden toiminnan kehittämiseen ja, että kysely liittyy myös opinnäytetyöhön, joten tässä vaiheessa mahdollinen vastaaja ei tiennyt kenen opinnäytetyöhön se liittyy. Varsinaisen kyselyn alussa oli myös oma introteksti, jossa tosin selitettiin tarkemmin kyselyn tavoitteita ja kenen opinnäytetyöhön kysely liittyy sekä missä oppilaitoksessa tekijä opiskelee. On mahdollista, että tässä vaiheessa kyselyn avaaja on tunnistanut kyselyn tekijän, mutta tekijä ei usko sen kuitenkaan merkittävästi vaikuttavan kyselyn vastauksiin, koska kyselyssä tuotiin selkeästi esille, että sen tarkoituksena on nimenomaan Helriden toiminnan kehittäminen. Näin ollen kyselyn tuloksia voidaan pitää luotettavina ja eettisinä.

Tekijä koki työssä käytettyjen lähteiden ja niiden avulla tehtyjen analyysien ja johtopäätöksien olevan kokonaisuudessaan luotettavia. Osa käytetyistä lähteistä oli yhden ja jopa kahden vuosikymmenen takaa, mutta tekijä kokee lähteiden edelleen olevan ajankohtaisia ja luotettavia sisältönsä suhteen. Työssä käytettiin myös tuoreempia lähteitä, jotka luovat yhdessä vanhempien lähteiden kanssa luotettavan lähdekokonaisuuden. Lähteitä käytettiin kokonaisuudessaan eettisiä ja luotettavia periaatteita noudattaen.

Helriden viestintää olisi ollut mielenkiintoista tutkia lisää. Tekijä pohtii, että mitä kautta Helride yhdistyksen jäsenet, ja yhdistyksen toiminnasta kiinnostuneet ei-jäsenet saavat tietoa yhdistyksen toiminnasta, miten yhdistykseen voi ottaa yhteyttä ja onko yhteydenottamisen asioissa kehittämisen varaa. Yhdistykselle voisi tehdä hyvää selvittää, että miten jäsenet toivoisivat, että heitä tiedotettaisiin, mistä ja miten tietoa löytyy, sekä miten päästä parhaiten toimintaan mukaan.

Opinnäytetyön julkistamisen jälkeen työn tuloksia esitellään tilaajalle. Pyrkimyksenä on, että työn sisältöä ja tuloksia hyödynnettäisiin tilaajan toimesta, jotta kaivattua vapaaehtoistoiminnan kehittämistä tehtäisiin käytännössä. Työtä varten tehdyn kyselyn tuloksia on tilaajalle jo aiemmin esitelty, josta tekijä sai kiitosta ja kehuja. Kyselyn tulokset jäävät tilaajan hyödynnettäväksi työn julkistamisen jälkeen. Tilaajan on mahdollista sekä sille suositellaan pohtia työn sisällön ja tulosten hyödynnettävyyttä työn tulosten esittelyn jälkeenkin.

Kaiken kaikkiaan tekijä on erittäin tyytyväinen työhön. Työ on kattava katsaus vapaaehtoistointaan, sen järjestämiseen ja kehittämiseen sekä sen tulosten hyödynnettävyys ulottuu tilaajaorganisaation ulkopuolelle.

7.2 Tilaajan arvio

Tilaajan arvion opinnäytetyöstä antoi Helriden pitkäaikainen hallituksen jäsen ja viestintävas- taava Petteri Ruikka. Hänen mukaansa työn tavoite täyttyi erinomaisesti. Työ tuotti ajankoh- taista ja oleellista tietoa sekä kehittämisehdotuksia Helriden vapaaehtoistoinnin kehittä- miseksi. Työ oli kokonaisuudessaan selkeä ja looginen. Työn eri osa-alueet käsiteltiin laajasti ja ne keskustelivat hyvin keskenään. Työn tietoperustaisuus on vaikuttava ja siinä tuotiin hyvin esille vapaaehtoistoinnin kannalta oleellisia näkökulmia, kuten motivaatiota, yhteisöllisyyttä ja sitouttamista.

Kyselyn kysymykset ovat hyviä ja niillä saatiin kerättyä oleellista tietoa. Työssä esitetyt taulu- kot ovat arvokkaita ja niillä onnistuttiin hyvin esittämään kyselyn tuloksia. Kyselyn tuloksista käy hyvin ilmi, että millaiseen vapaaehtoistointaan ja millaista vapaaehtoistyötä halutaan tehdä. On selvää, että ”kentällä” tekeminen koetaan kiinnostavimpina, kuten esimerkiksi DIY skeittipaikkojen rakentaminen ja kunnostaminen.

Opinnäytetyön tekijä on hyvin tunnistanut tilaajan tarpeen ja tehnyt perusteellista työtä tavoit- teen saavuttamiseksi. Työhön on koottu havainnot ja kehittämisehdotukset selkeään muotoon, joita tukee ajankohtaiset lähdeviittaukset sekä viittaukset työtä varten tehdyn kyselyn tutkimus- tuloksiin. Työssä on käytetty alan terminologiaa asiantuntevasti. Tilaaja kokee, että sille olisi ollut hyödyllistä saada konkreettinen toimintaehdotus vapaaehtoistyön aloittamiseen, jolla se pääsisi vapaaehtoistoinnin järjestämisessä ja sen kehittämisessä alkuun. Tämä toimintaeh- dotus on tilaajan ehdotus työn jatkotoimenpiteeksi. Tilaaja on kokonaisuudessaan erittäin tyy- tyväinen työhön. Työ antaa tilaajalle tietoa ja konkreettisia kehittämisehdotuksia, joita se pys- tyy hyvin soveltamaan toimintansa järjestämiseen ja kehittämiseen myös vapaaehtoistoinnin ulkopuolella. Tilaaja mainitsee tekijälle mahdollisuuden lähteä jatkokehittämään Helriden va- paaehtoistointia.

LÄHTEET

- Alanen, Hanna & Lasonen, Emma & Mylläri, Leo & Mäensyrjä, Joose & Määttä Tiia 2022. Benchmarkkaustehtävä. Raportti. Viitattu 20.8.2023. Ei julkaistu.
- Eriksson, Päivi & Koistinen, Katri 2005. Monenlainen tapaustutkimus. Kuluttajatutkimuskeskus. Savion Kirjapaino Oy, Kerava. Viitattu 10.9.2023.
- Corwin, Zoë & Maruco, Tattiya & Williams, Neftalie & Reichardt, Robert & Romero-Morales, Maria & Rocha, Christine & Astiazaran, Costanza 2020. Beyond the Board: Findings from the Field. Los Angeles: University of Southern California. Viitattu 22.8.2023.
- Helride Collective ry 2017. Yhdistyksen perustamiskirja. Viitattu 8.6.2023. Ei julkaistu.
- Helride Collective ry 2023 a. Toimintakertomus 2022. Viitattu 18.8.2023. Ei julkaistu.
- Helride Collective ry 2023 b. Toimintasuunnitelma 2023. Viitattu 18.8.2023. Ei julkaistu.
- Humak 2023a. Opetussuunnitelma. Verkkosivusto. Viitattu 22.11.2023 <https://www.humak.fi/wp-content/uploads/2018/08/Yhteis%C3%B6pedagogi-AMK-OPS-2018-24.pdf>
- Humak 2023b. Humakin opinnäytetyöopas. Verkkosivusto. Viitattu 24.11.2023 <https://humak.libguides.com/c.php?g=684696>
- Kuuluvainen, Salla 2015. Vapaaehtoistyönjohtaminen. Helsinki: Sivistysliitto Kansalaisfoorumi SKAF ry. Viitattu 25.9.2023.
- Fields, Marion 2019. Opintokeskus Sivis. Viitattu 7.6.2023. Verkkoartikkeli. Analyysi Vapaaehtoistyö Suomessa 2018 -kyselyn tuloksista oppimisen näkökulmasta <https://www.ok-sivis.fi/media/materiaalit-osio/selvitykset-ja-tutkimukset/vapaaehtoistyon-tekeminen-suomessa.pdf>
- Markus Laine & Jarkko Bamberg & Pekka Jokinen (toim.) 2007. Tapaustutkimuksen taito. Viitattu 3.11.2023. Helsinki: Gaudeamus.
- Mylläri, Leo 2022. Tulevaisuudentiedonkeruutehtävä. Viitattu 15.8.2023.
- Laimio, Anne & Välimäki, Sari. 2011. Vapaaehtoistoiminta kehittyy. Viitattu 5.8.2023. Jyväskylä: Kopijyvä Oy.
- Lewis, Laurie 2005. Viitattu 14.8.2023. The civil society sector: A Review of Critical Issues and Research Agenda for Organizational Communication Scholars. Management Communication Quarterly.
- Lähdesmäki, Tuuli & Hurme, Pertti & Koskimaa, Raine & Mikkola, Leena & Himberg, Tommi 2009. Menetelmäpolkuja humanisteille. Jyväskylän yliopisto. Verkkosivusto. Viitattu 15.8.2023. <https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/tutkimusprosessi>
- Pessi, A. & Oravasaari, T. 2010. Kansalaisjärjestötoiminnan ytimessä. Tutkimus RAY:n avustamien sosiaali- ja terveystieteiden vapaaehtoistoiminnasta. Avustustoiminnan raportteja 23. Verkkosivusto. Viitattu 10.9.2023. <http://www.kansalaisareena.fi/RAYra-portti23.pdf>

- Raina, Liisa. Uusi Yhteisöllisyys: Kasvatusyhteisön Rakentamisen Ammattitaito. Viitattu 27.10.2023. Helsinki: Arator, 2012.
- Rahkonen, Juho 2018. Tutkimusraportti: Vapaaehtoistyön tekeminen Suomessa. Viitattu 8.11.2023. Opintokeskus Sivis.
- Sauri, Pekka & Karreinen, Lari & Halonen, Maria & Tennilä, Meri (toim.) & Leka, Kaisa 2017. 10 askelta parempaan vapaaehtoistoimintaan. 3. painos. Helsinki: Vihreä Sivistysliitto ry. Viitattu 3.8.2023.
- Siblings Helsinki ry 2023. Viitattu 15.10.2023. Verkkosivusto https://docs.google.com/document/d/153ucuGZopSyX6kU2SAUQGWn64md_U1fIcLzhtbZI29U/edit
- Suomen Palloliitto ry 2022. Viitattu 20.9.2023. Verkkosivusto <https://www-assets.palloliitto.fi/62562/1661945893-vapaaehtoisten-toimenkuvat-2022.pdf>
- Suomen Palloliitto ry 2023a. Viitattu 20.9.2023. Verkkosivusto <https://www.palloliitto.fi/tule-mukaan/avoimet-tyopaikat-ja-vapaaehtoistehtavat/>
- Suomen Palloliitto ry 2023b. Viitattu 20.9.2023. Verkkosivusto <https://www.palloliitto.fi/tule-mukaan/avoimet-tyopaikat-ja-vapaaehtoistehtavat/avoimet-vapaaehtoistehtavat/>
- Suomen Palloliitto ry 2023c. Viitattu 7.11.2023. Verkkosivusto <https://www.palloliitto.fi/palloliitto>
- Suomen Rullalautaliitto ry 2022. Toimintakertomus 2021. Viitattu 1.8.2023. Ei julkaistu.
- Suomen Rullalautaliitto ry 2023a. Verkkosivusto. Viitattu 22.8.2023. <https://www.rullalauta.fi/lajiesittely>
- Suomen Rullalautaliitto ry 2023b. Verkkosivusto. Viitattu 22.8.2023. <https://www.rullalauta.fi/yhdenvertaisuus-ja-tasaarvo>
- Suomen Rullalautaliitto ry 2023c. Verkkosivusto. Viitattu 29.11.2023. <https://www.rullalauta.fi/skeittiyhdistykset>
- Tyttörullalautailijat ry 2023. Viitattu 15.10.2023. Verkkosivusto <https://www.tyttorullalautailijat.fi/yhdistys/historiaa>
- Uusitalo, Roope & Malinranta, Mika & Kortelainen, Mika & Jahnukainen, Markku & Kosonen, Tuomas & Järvinen, Hannu-Matti & Toppinen-Tanner, Salla & Hiillos, Minna & Rajalahti, Hanna 2016. Osaaminen, koulutus ja tulevaisuuden työelämä. Taidot työhön -hanke. Tilaneraportti 2016. Suomen Akatemia. Viitattu 6.8.2023 https://www.aka.fi/globalassets/33stn/tilannekuvaraportit/stn2016-hankkeet/sefwtaidot-tyohon_tilannekuvaraportti.pdf
- Valtiovarainministeriö 2015. Raportti – 39/2015. Vapaaehtoistyö, talkootyö, naapuriapu - kaikki käy. Vapaaehtoistoiminnan koordinaatiota ja toimintaedellytysten kehittämistä selvittävän työryhmän loppuraportti. Viitattu 5.8.2023.
- Verkostojohtamisen opas 2019. Valtioneuvoston kanslian julkaisuja 2019:12. Helsinki. Valtioneuvoston kanslia. Verkkojulkaisu. Viitattu 15.8.2023. http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/161513/VNK_12_19_Verkostojohtamisen_opas.pdf

Willberg, Elina 2015. Vapaaehtoistoiminnasta iloa monille. Hyvinvointia tukevan vapaaehtoistyön vastuut ja käytännöt. Sitran selvityksiä 93. Verkkojulkaisu. Viitattu 5.8.2023. <https://media.sitra.fi/2017/02/27174908/Selvityksia93-2.pdf>

LIITTEET

Liite 1 tutkimuskysely.

Kysely Helriden toiminnasta: Vapaaehtoistyön houkuttelevuus

Kyselyn tarkoituksena on kehittää Helriden vapaaehtoistoimintaa. Kysely on suunnattu pääasiassa pääkaupunkiseudulla asuville.

Kyselyn kesto on n. 5 minuuttia ja se on täysin anonyymi, eikä siitä voi tunnistaa yksittäistä vastaajaa.

Mitä vapaaehtoistoimintaa Helridellä voi olla? Se voi olla mm. skeittitapahtumien järjestämistä, skeittipaikkojen rakentamista, skeittipaikkojen suunnitteluun osallistumista tai hallituksessa toimimista. Jos skeittauksen kanssa tekeminen kiinnostaa, ole meihin yhteydessä, löydät yhteystiedot kyselyn lopusta.

Kysely liittyy Leo Myllärin opinnäytetyöhön. Mylläri opiskelee Humanistisessa ammattikorkeakoulussa (Humak) yhteisöpedagogin tutkintoa. Opinnäytetyön tilaajana toimii HELride Collective ry. Kyselyn tuloksia esitetään opinnäytetyössä, joka julkaistaan www.finna.fi osoitteessa opinnäytetyön valmistuttua.

Kysely on voimassa kesäkuun ajan tai niin kauan, kunnes olemme saaneet tarpeeksi vastauksia.

Jokainen vastaus on arvokas, vastaathan jokaiseen kysymykseen. Vastaathan kyselyyn vain kerran. Kiitos osallistumisestasi!

Kyselyn osiot:

1. Taustakysymykset
2. Helriden toiminta
3. Vapaaehtoistoiminta
4. Avoin palaute ja yhteystiedot

Taustakysymykset

1. Sukupuoli?

- Mies
- Nainen
- Muu
- En halua sanoa

2. Ikä?

- 12-15
- 16-17
- 18-24
- 25-29
- 30-34
- 35-39
- 40-49
- 50+

3. Asuinpaikka?

- Helsinki
 - Vantaa
 - Espoo
 - Kauniainen
 - Muu lähialue, mikä?
-

4. Oletko Helride jäsen?

- Kyllä
- Ei

Kysymyksen säännöt

Oletko Helride jäsen?

Kyllä

Ei vaihtoehdon sääntöjä

Ei

Sääntö: Piilota kysymyksiä

Jos vaihtoehto on valittu Piilota kysymyksiä Miksi olet Helride jäsen?

5. Miksi olet Helride jäsen?

200 merkkiä jäljellä

Kysymyksen säännöt

Miksi olet Helride jäsen?

Ei vielä kysymyssääntöjä

Kysymys Oletko Helride jäsen? on *Piilota kysymyksiä* sääntö tälle kysymykselle

6. Skeittaatko tai oletko joskus skeitannut?

Kyllä

Ei

Kysymyksen säännöt

Skeittaatko tai oletko joskus skeitannut?

Kyllä

Ei vaihtoehdon sääntöjä

Ei

Sääntö: Piilota kysymyksiä

Jos vaihtoehto on valittu Piilota kysymyksiä Kuinka usein suunnilleen skeittaat?

7. Kuinka usein suunnilleen skeittaat?

Useita kertoja viikossa

Muutaman kerran viikossa

Muutaman kerran kuukaudessa

Kerran kuukaudessa

Harvemmin kuin kerran kuukaudessa

En skeittaa enää

Kysymyksen säännöt

Kuinka usein suunnilleen skeittaa?

Ei vielä kysymyssääntöjä

Kysymys **Skeittaatko tai oletko joskus skeitannut?** on *Pilota kysymyksiä* sääntö tälle kysymykselle

Helriden toiminta

8. Oletko aiemmin osallistunut johonkin Helriden toimintaan?

Kyllä, mihin?

En

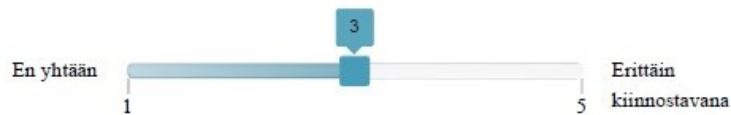
9. Kiinnostaako sinua tulevaisuudessa osallistua johonkin Helriden toimintaan?

Kyllä

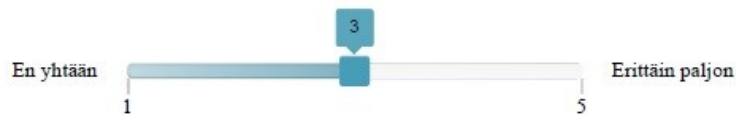
Ei

En osaa sanoa

10. Kuinka kiinnostavana pidät Helriden toimintoja?

11. Kuinka helposti lähestyttävänä koet Helriden?

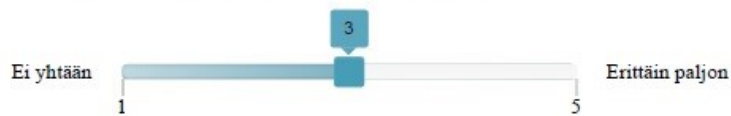
12. Mitkä asiat voisivat tehdä järjestöstä helposti lähestyttävämmän?

200 merkkiä jäljellä

Vapaaehtoistoiminta

Mitä on vapaaehtoistoiminta? Vapaaehtoistoiminta on palkatonta toimintaa, jota voi tehdä kuka tahansa taustastaan riippumatta omien kykyjensä, aikataulujensa ja voimavarojensa mukaan. Vapaaehtoistoiminnan on tarkoitus hyödyttää tekijäänsä ja sen kohdetta. Helikoidella vapaaehtoistoiminta voi tarkoittaa esim. DIY parkkien rakentamista ja kunnostamista, tapahtumissa apuna olemista, skeittauksen opetusta tai hallituksessa toimimista.

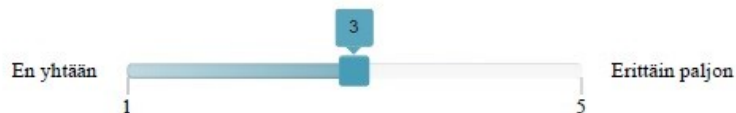
13. Kiinnostaako sinua yleisesti vapaaehtoistyön tekeminen?

14. Miksi vapaaehtoistyö kiinnostaa tai ei kiinnosta sinua?

200 merkkiä jäljellä

15. Oletko tehnyt ylipäättään vapaaehtoistyötä aikaisemmin?

16. Mihin Helriden järjestämään vapaaehtoistoimintaan osallistuisit mieluiten? Valitse yksi tai useampi vaihtoehto

- Skeittikisojen järjestäminen
- Muiden skeittitapahtumien järjestäminen
- Skeittipaikkojen kunnostaminen
- DIY parkkien rakentaminen ja kunnostaminen
- Skeittipaikkojen suunnittelu
- Skeittauksen opetus
- Hallitustyö
- Podcastien tekeminen
- Musiikin soittaminen tapahtumissa
- Muu, mikä?

17. Miksi juuri tämä tai nämä vapaaehtoistoiminnat kiinnostavat?

200 merkkiä jäljellä

18. Kuinka monta tuntia viikossa sinulla voisi olla aikaa vapaaehtoistyöhön?

19. Tekisitkö vapaaehtoistyötä Helridellä mieluiten jotain hyötyä vastaan, kuten...

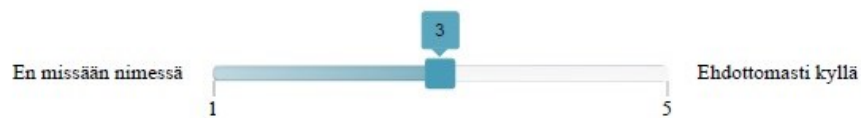
- osana harjoitteluasi
- koulutusta vastaan (esim. rakentaminen, turvallisuus, EA-taidot)
- ilmaista hallivuorokäyntiä vastaan
- olla osana kiinnostavaa tapahtumaa
- olla osana yhteisöä
- pientä purtavaa ja virvokkeita vastaan
- todistusta tehtyä vapaaehtoistyötä vastaan

Muu, mikä?

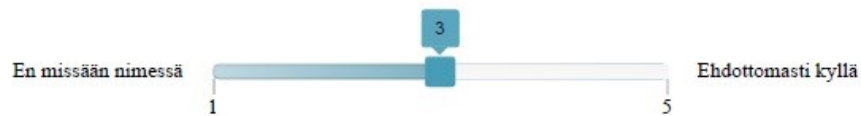
20. Osallistuisin Helriden vapaaehtoistoimintaan mieluiten siten, että se on... (voit valita yhden tai useamman vaihtoehdon)

- kertaluonteista
 satunnaisesti toistuvaa
 säännöllisesti toistuvaa

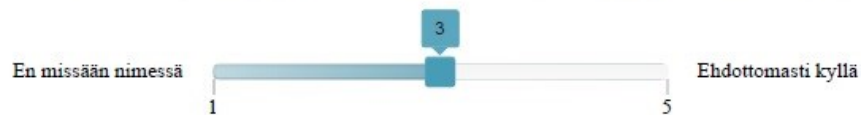
21. Osallistuisin Helriden toimintaan mieluiten ilman ennakoilmoittautumista

22. Osallistuisin Helriden toimintaan mieluiten ilman vaatimusta aiemmasta osaamisesta

23. Osallistuisin Helriden toimintaan mieluiten ilman Helriden järjestämää koulutusta

Avoin palaute ja yhteystiedot

25. Avoin palaute

200 merkkiä jäljellä

Kiitos kyselyyn vastaamisesta!

Jos olet kiinnostunut olemaan Helriden toiminnoissa jollain tavalla mukana, niin älä epäröi ottaa Helrideen yhteyttä. Ota yhteyttä palautelinkin kautta osoitteesta <https://www.helride.fi/yhteystiedot> tai katso yhteystiedot alta.

Kyselyyn liittyvät yhteydenotot Leo Mylläriin, [leo.myllari\(at\)humak.fi](mailto:leo.myllari(at)humak.fi). Kaikki yhteydenotot käsitellään luottamuksellisesti.

HELride Collective ry
[helridecollective\(at\)gmail.com](mailto:helridecollective(at)gmail.com)
www.helride.fi
www.instagram.com/helridecollective/
www.facebook.com/HELride